

OUR LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE:

Ukrainian Woman educator
М. БІЛЯК: Зактивізуймо наші сили
О. ЛОТОЦЬКА: Наші осяги
М. ГОЛОВІНСЬКА: Мицька
С. ШРАМЧЕНКО: Ще дещо про море

Липень

Ч. 7

July

1953

с.г.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

РІК Х. ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ, 1953 Ч. 7

VOL. X. JULY-AUGUST No. 7.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Edited by Editorial Board

Редагує редакційна колегія

Monthly publication of the Ukrainian National

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

НЕЗНАЧНА ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ У 1953 Р.

Women's League of America, Inc.

Phone MA 7-7945

Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.

Річна передплата для нечленок .... 3 дол.

Передплата в Канаді ..... 3 дол.

Річна передплата в Англії
й Австралії ..... 1 ф. ст.

Річна передплата у Франції ..... 900 фр.

Гроші слати на чекове конто:

Mr. M. Kolankiowskyj,

186 Bd. St. Germain, Paris 6. c.c. 876771

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

КАНАДА:

Mrs. Lewka Romanyk
263 Russell Hill Rd.
Toronto, Ont.
Canada

АНГЛІЯ:

Mrs. I. Witoszynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yors.
England

ФРАНЦІЯ:

Mme. O. Kolankiowskyj
32 rue Feutrier
Paris 18
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

З М І С Т

М. Біляк: Зактивізуймо наші сили 1	Н. Костецька: Овочі в слоїках на зиму 17
Резолюції Х. Конвенції США 2	О. Цегельська: Івасик-бомба 19
О. Лотоцька: Наші осяги 3	І. Савицька: Тайна старого дуба 20
О. З.: Український народній стрій на Фестивалі 5	N. P. Ukrainian Woman Educator 21
М. К. Головінська: Мицька 7	8 Years Imprisonment 22
Л. Б.: У ряді почесних членів 9	Л. Б.: У змаганні матерей 23
С. Шрамченко: Ще дещо про море 10	Про один „демократичний“ конгрес 23
Відгук Академії-Концерту 11	На конгресі М.М.М. 24
Зірка: Літньою порою 13	Західнячка: Чи справді „корчовані“ душі? 25
Др. О. Піснячевська: Рослинний Peeling ... 13	Вісті з Централі 26
С. Стечишин: Полички у вікні 14	Десята Конвенція США 27
Українська вишивка: Вишивана суконка .. 15	При громадській роботі 29
	І. Чорнобривець: Страшна весна 31

Обгортку „Нашого Життя“ виконав мистець Святослав Гординський

Зактивізуймо наші сили

(Заключення реферату, прочитаного на X. Конвенції СУА).

Жінка як виховниця стоїть на сторожі порядку сім'ї. Тієї ролі їй місця ніхто до тепер заступити не зміг. Були спроби знищити родину, відсуваючи жінку від виховної ролі, та ті всі спроби не вдалися. Материнство, вложене їй природою, зобов'язує жінку до відповідальності за людство, а рівночасно дає жінці великі моральні можливості. Її віками виплеканий порядкуючий змісл вона могла б перенести й на громадську площину. Ті обов'язки, які жінка несе з правопорядку свого становища, дають їй право до участі в творенні ладу в світі. Одначе всі ті прикмети не все були належно закривізовані. Жінки, а зокрема українки, на жаль, не зайняли ще того місця в громадськості, не поставили своєї думки, не створили опінії, ані не причинились до оформлення громадської етики в такій мірі, як повинні. Коли ми пригадуємо свої права, то причиною до того не є амбіції чи егоїзм, але зовсім щось іншого.

Погляньмося до українського загально-громадського відтинку. Вже перший погляд вам скаже, що на ньому не все гаразд. і немає виглядів на краще. На рідних землях терор і руїна. Там може сталяться характери у боротьбі, але немає можливості для створення та розвою громадсько-політичної думки. На еміграції ж свари й розбиття теж не пособляють позвиткові їй, а ненависництво і зависть поодиноких груп доведені до досконалости. Світ і вороги належно це оцінюють і відповідно до того трактують нас. І кожен, хто слідкує за нашим життям, скаже, що так с, але мало хто хоче прослідити, чому так є. Тут теж не маємо місця й часу опрацювати не, але кинути кілька думок треба.

Бо коли б відкрити бакциль, легше лікувати недугу.

Кількасот літ прожили ми як бездержавний нарід, залежні в великій мірі від чужих чинників. Цей факт залишив великий слід на нашій духовості. Відсутність можливості впродовж довгих літ виявити свої емоції в будові громадського ладу, надмірна амбіція неофітів, що заглушує ідейність, а вкінці брак виховання громадського й особистого. Одне з тих, а може ще щось інше не дозволяє нам стати в рядах вільних народів, або дійти до повної громадської зрілости.

Це не значить ще, що ми відкрили всі причини лиха. Та ми спробували знайти деякі з них. За вами слово, жінки! Можемо зробити багато, бо українська жінка має здоровий розум, сильні руки і чисту душу, а то є запорука успіху. Стоячи на сторожі порядку в родині, вона повинна також стати на сторожі порядку громадського.

Признаємо різниці поглядів, знаємо, що не може бути одної партії, нам треба розумної громадської критики. Але все на те, щоб розробляти громадське життя, себе сильно поставити і в загально-національних справах бути єдиними. Найвищий час найти дорогу до оздоровлення. Та, щоб протиставитись громадському безладдю, треба в себе завести лад.

1. Довести до повного обєднання жіночих сил, що розпоршились із різних причин, а цей стан зі становища національного інтересу є шкідливий. Спрямувати їх громадську енергію на виконання цієї місії, яка зарисовується тепер перед українським жіноцтвом на еміграції. Цей приклад громадської зрілости матиме без сумніву вплив і на загально-громадський стан.

2. Не брати участі в громадсько-політичних чи партійних сварах, а впливати позитивно на розсварених. У момент, коли рішатиметься доля України, політичне роздріблення може вплинути погубно, а лише одностійдна постава цілого народу може заважити на нашій судьбі.

3. Не потурати громадсько-особистим амбіціям — ані своїм, ані тих, які тими амбіціями живуть і руйнують цілий порядок громадського життя через те. Шкідливою є думка, що людина покликана тільки на провідне становище й до іншої праці не надається. Але неправдивою є також думка, що заслуги мають лиш ті, що стоять на вершкун громадсько-політичного життя. Найбільшою честю для людини є — працювати там, де того потреба, де її поставлять працювати і де вона надається.

Які маємо можливості, яку силу, щоб це перевести? Ми маємо глибоке бажання, ми маємо добру волю і маємо тверду постанову. Ми мусимо завернути, щоб себе рятувати. Інших засобів, окрім моральної постави, ми тут не маємо. Ми будемо діяти добрим приміром, будемо співдіяти осторогами і пригадками:

Схаменіться, будьте люди,
Бо лихо вам буде...

і факт, що ми опинились тут, де ми є, є сповненням остороги Т. Шевченка. Ми мусимо врешті протиставитись загальному безладдю! Будемо йти зорганізованою лавою на громадську думку й опінію, будемо накликувати, гамувати й п'ятувати руїників нашої єдності. Страдальний шлях української жінки дає нам право на те.

Марія Біляк

Резолюції Х-тої Конвенції С У А

1. Десята Конвенція С У А вітає все українське жіноцтво в Америці, яке своїм живим відгуком на актуальні кличі та громадською активністю дало доказ свого патріотизму.

Десята Конвенція С У А стверджує з радістю, що новоприбуле жіноцтво численно включилось у ряди С У А. У співпраці з давніми імгрантками знаходить нові форми праці, пристосовані до потреб української жінки у новій країні.

2. Десята Конвенція С У А вітає Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій як одинокий координаційний чинник усіх українських жіночих організацій у всіх закутках землі на нових місцях поселення, та заявляє йому дальшу неохитну свою піддержку для виконання його важливих завдань.

3. Десята Конвенція С У А вітає Український Конгресовий Комітет, як політичний провід українського життя в Америці та заявляє йому свою співпрацю для моральної і матеріальної піддержки його завдань.

4. Десята Конвенція С У А вітає Українську Національну Раду як символ української державности.

5. Десята Конвенція С У А вітає цілий український народ і клонить голову перед героїською боротьбою і жертвами воюючої України.

6. Десята Конвенція С У А боліє з усіма українськими матерями, яких діти віддали життя за волю України.

7. Десята Конвенція С У А — в обличчі поневолення цілої України комуністичною Москвою закликає все українське жіноцтво Америки об'єднати всі свої сили до праці для визвольних змагань українського народу.

8. Десята Конвенція С У А відзначає роковини великого голуду, штучно створеного большевиками на Україні, і з найвищим обуренням п'ятне нечвані звійські методи боротьби червоної Москви з безборонним населенням України.

-9. Десята Конвенція С У А закликає все українське жіноцтво Америки зберігати релігійні й моральні засади української традиції в родині й громаді.

Організаційні справи

С У А є найстаршою українською самостійною національною організацією на американському континенті, яка об'єднує жінок без різниці віровизнання і партійної приналежности. Ця її побудова дає найкращу запоруку об'єднання всіх творчих жіночих сил, що знаходяться в З Д А.

Десята Конвенція С У А закликає Головну Управу, Відділи й усіх членок до наполегливої праці над дальшою розбудовою організації.

Культурно-освітні справи

Десята Конвенція С У А закликає всі Відділи переводити культурно-освітню працю з членками й молоддю згідно з програмою Головної Управи, а окрему увагу присвятити на освітленню актуальних питань українського життя на рідних землях та на еміграції.

Виховні справи

Визнаючи, що виховання молоді — це одне з найважливіших завдань нашого національного життя і що наше зорганізоване жіноцтво повинно відігравати в ньому головну ролю, Десята Конвенція С У А постановляє:

1. У програму праці клітин С У А на одне з чільних місць поставити виховну працю.

2. Піддержувати всі організації й установи, що ведуть виховну працю на місцях, як вакаційні оселі, школи українознавства, дит. світлиці, Пласт.

3. Піддержувати українські цілоденні школи та стежити за належною постановкою навчання української мови й українознавства як предмету в тих школах.

4. Піддержувати почини й напрямні Української Шкільної Ради, що постала з ініціативи Українського Конгресового Комітету.

5. Членки С У А повинні виворити у своїх родинах якнайбільш сприятливу атмосферу для національного виховання нашої молоді, що допомогла б нам зберегти її душі для вивольної справи українського народу.

6. Бажаючи допомогти українській матері в тому, Головна Управа С У А започаткувала дитячу сторінку в „Н. Ж.“ та відбитки із неї „Соняшні Дні“ й „Листочки й платочки“, які й поручає Відділам до вжитку та поширення.

Суспільна опіка

Десята Конвенція С У А стверджує з радістю, що збіркові пункти Комітету „Мати й Дитина“, що розбудувались завдяки праці Відділів С У А, рішенням річних зборів С У А входять у склад Відділів, як секції суспільної опіки. Як такі будуть продовжувати допомогу залишенням дотеперішніми засобами. Та серед нашого громадянства в З Д А є щораз більше старих і немічних людей, що потребують моральної і матеріальної допомоги. Тому перед Відділами С У А тепер розгортаються нові завдання сусп. опіки, що їх треба розробляти всіма засобами.

Десята Конвенція С У А закликає Відділи до співпраці з З У А Д Комітетом у всіх ділянках його завдань, а особливо в ділянці суспільної опіки.

Преса і видавництво

Десята Конвенція С У А стверджує, що журнал „Наше Життя“ знайшов признание і піддержку нашого жіноцтва. Та кількість передплатниць його все ще незадовільна. Ввиду поширення його завдань (інформаційна сторінка в англійській мові) Відділи повинні заохочувати своїх членок до передплати цього журналу, що не тільки працює для добра зорганізованого жіноцтва, але й інформує чужий загал про наші справи.

Десята Конвенція С У А стверджує (Докінчення на стор. 6)

Наші осяги

(Витяг із звіту голови на X. Конвенції СУА)

Сьогодні минає якраз 28 років як СУА почав своє організаційне життя. Девята Конвенція була ювілейна і дала нам перегляд 25-літньої праці й здобутків — а за два і пів року ми знову можемо додати до цієї скарбниці нові осяги, які дають нам підставу вірити, що СУА росте, міцніє і має перед собою будучність. Бо коли тільки взяти до уваги, що на 9-ій Конвенції ми тільки почали говорити про купно дому СУА, а сьогодні наша Центральна вже діє у власному будинку; коли 9-та Конвенція рішила перемінити часопис "Ноше Життя" на журнал, який сьогодні висилаємо до всіх частин світу, та має в редакційній колегії і між співробітницями найкращі наші фахові сили; коли видавничий фонд створений із продажі творів Лесі Українки "Дух Полум'я" в англійському перекладі, мав змогу видати так дуже потрібні дві книжечки для дітвори, а також куховарську книжку — то це вже вистачило б щоб сказати — ми пішли добрі кроки вперед.

Та це лиш кілька конкретних ділянок, які я тут намітила. Нам треба піднести і підчеркнути великі досягнення моральні, які дали передове місце нашій організації.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), якій наша організація дала початок через скликання Світового Конгресу Українських Жінок у 1948 р. є нашою провідною зорею. Через СФУЖО ми, як організація маємо звязки з усіма частинами світу, де поселились українці після світової катастрофи. СФУЖО, як мати всіх жіночих організацій, відкрила нам теж нові горизонти на міжнародньому форумі жінок. Через СФУЖО, СУА став відомий у світі та цінений за свою патрі-

отичну, жертвенну працю. Наш патріотичний обов'язок дати СФУЖО якнайкращу піддержку та співпрацю.

Окреме місце займають наші звязки з американськими організаціями.

Українці, тепер нація бездержавна, мусить шукати впливів, прихильників і приятелів для своєї визвольної ідеї. Цілий світ числиться з силою збройною, економічною й моральною. Числиться теж із силою людности даної країни, її організаційністю, вмінням стати разом у важливу хвилю. Поневолено Україна не має ні збройної ні економічної сили, її людність не має змоги організованого життя. Зостаються ті поза межами залізної заслони, ми в

Америці й інших країнах вільного світу; і тому на нас спадає велика відповідальність вміти стати разом у великій хвилині нашої дорогої батьківщини.

Цю відповідальність стати завжди в обороні України й працювати для неї, взяв на себе СУА з хвилиною свого існування і сповняє цей обов'язок у повній свідомості. Та часи й засоби міняються. Тепер коли ми представляємо велику організовану силу, ми можемо й уже пішли до наших американських сестер за поміччю для української справи.

Національна Рада Жінок Америки яка об'єднує всі жіночі організації, — на своїй конвенції в жовтні 1952 р. дала нам нагоду зложити вичерпний рефе-

ІЗ ДЕСЯТОЇ КОНВЕНЦІЇ СУА

Група делегаток і гостей відвідали управу міста. Перед будинком управи: у першому ряді: зліва: пп. Грина Козаченко, Марія Прокопович, Марія Бек, Олена Кисілевська, п. Кобо, мейор міста і п. Стефанія Бубнюк. У кругому ряді зліва: пп. Мудра, П. Будзол, Кузьма, М. Чериба, Снайчук, А. Кульчицька. У третьому ряді: Ф. Сідло (друга), М. Козак і М. Ясінська

рат про СУА, становище України під більшовицьким займанцем і прийняла нашу резолюцію в обороні української жінки під червоним терором. Згодом трапилась нагода бути на зустрічі голови Національної Ради Жінок Греції, яка була гостею Н.Ж.Р. Америки. Тут можна було сказати про більшовицький штучно створений голод на Україні, та про тисячі безпритульних дітей українських, жертв цієї трагедії України. Це викликало теплий відгук грекині, яка розповіла про крадіж грецьких дітей більшовиками, що їх на інтервенцію О.Н. більшовики частинно віддали, бодай тих що були ще в живих. Вона звернулася до американок з проханням допомогти українкам у визволенні з більшовицької неволі. Сердечність і прихильність, яку ми стрінули в Н.Р.Ж.А. і бажання допомогти нам, українкам, своїми впливами, є на правду неоцінений здобуток для нашої організації.

Генеральна Федерація Жіночих Клубів Америки вже три роки запрошувала голову СУА з промовою і тут на їх конвенції я використала нагоду розказати про недолю України. Г.Ф.Ж.К. Америки веде від довшого часу інтензивну акцію проти більшовизму, видаючи окремо приготовані брошури й обіжники. Вони є для нас знаменитим союзником. Це було одною з причин, що "Наше Життя" від кількох місяців подає в англійській сторінці інформації про життя українського жіноцтва. Цього року, якраз у тому самому часі, що й наша відбувається конвенція Г.Ф.Ж.К. у Вашингтоні, де СУА є запрошений з промовою.

Не менше важним досягненням для СУА є членство в Українському Конгресовому Комітеті, де тепер СУА займає одно з найповажніших місць, а саме належить до "великої пятки", себто одної з п'яти найповажніших організацій, які входять до Екзекутиви; крім цього СУА має ще два місця у Раді УККА. СУА вважає УККА політичним провідником українців в Аме-

риці, і разом з своїми Відділами веде як найтіснішу співпрацю з цією репрезентативною організацією.

Також і з ЗУАДК-ом СУА тісно співпрацює від самого початку і удержує ці звязки на далі, бо вони входять в ділянку "Суспільної Служби СУА" і вони є потрібні у праці для українських залишенців в Європі, та потребуючим моральної, духової і матеріальної допомоги тут, у ЗДА.

Тепер треба ще нам подумати про звязки з чужинними організаціями жінок, яких країни є за залізною заслоною. Співпраця з ними має великі пропагандивні можливості і поміч для нашого поневоленого червоною Москвою народу.

Внутрішні організаційні справи СУА заторкують різні ділянки. Постараюсь подати їх у певній черзі, щоб можна було набрати перегляду та належно їх оцінити.

Починаю від Централі — цього серця СУА. Тут збігаються всі життєдайні артерії нашої організації. Екзекутива і Гол. Управа СУА мусять бути чуйні на всі прояви морального й матеріального життя організації. Успіхи й недолики Відділів є під її відповідальністю. Зовнішні вияви громадського життя приходять до Централі, яка щойно в оформленні передає їх клітинам до виконання або з вказівками до діяння.

Відділи теж виявили своє власне життя. Коли почався приплив нової еміграції, Централь запросила всіх новоприбулих вступати в члени СУА, чи то до існуючих уже Відділів, чи нових, які вони забажали б зорганізувати. І так окрім припливу нових членок постало 16 нових Відділів у звітному часі. Цей приплив нових членок спонукав Централью подумати про поширення рямок праці, які відповідали б усім вимогам членства. Головна Управа створила на річних зборах нові референтури, які й предкладаю тепер 10-тій конвенції:

а) Виховна секція матиме за

завдання зберегти українську дітвору і молодь в національно свідомому й патріотичному дусі.

б) Секція Суспільної Служби для помочи українським залишенцям в Європі і тим в ЗДА, які потребують поради й помочи внаслідок старшого віку, незнання мови та лікарської і правної охорони.

в) Господарська Секція, якої завданням буде опікуватись і орудувати майном Централі СУА.

Майно і фонди Централі це знов велика й поважна ділянка нашої праці. Коли 9-та конвенція СУА вирішила створити Фонд Дому СУА, мало хто сподівався, що до 10-тої конвенції СУА стане власником його. Виглядало це так далеко, як мрія. Але тут Відділи виказали повне зрозуміння цього пляну. Складаючи уділи-шери по 100 дол. та щирі пожертви на купно дому, вони уможливили здійснення цього задуму. Приємно було бачити довіря і сердечність членок, які особисто позичили більші суми на купно дому СУА. Дім при 909 Н. Френклин закуплено за 11,000 дол. з гарним, великим городом. З цього готівкою вплачено 3,000, а моргедж на 8,000 дол. дало "Провидіння" на 5 процент. Треба вірити, що дім СУА за допомогою Відділів СУА буде сплачений дуже скоро. Він стане твердиною нашої організації і осередком української культури й традиції. Тут зможуть Відділи і членки СУА зачерпнути сили й піддержки до дальшої праці, тут можна буде гідно прийняти представниць американських організацій.

Незалежно від цього осягу треба було у звітному часі вести дуже ошадну господарку. Зріст організації вимагає побільшення апарату, організаційних та репрезентаційних поїздок, а також вкладок до великих американських організацій. Ці вкладки до тепер були плачені з резервового фонду, що не мав бюджету. Десята конвенція повинна розглянути цю

Український стрій на Фестивалі

„Червонім, чорнім вишивала собі життя...“

Українська вишивко! Яка ти гарна!

Чи вишнево-чорна полтавська, чи в соняшних красках гуцульська, чи мерехтлива буковинська й інші, що вийшли з серця й рук українки...

Стилева вишивка — це краса сорочки, а сорочка — це основа народнього вбрання. Українські дівчата й жінки навпередки вишивали або мережали собі сорочки: скромніші на будень, багатші на свято, а все з тією метою, щоб прикрасити свою молодість або материнство, чи навіть осінь свого життя. Багатий взір вимагає багато праці. Тому й вишивка на сорочці у дівчини творила опінію про неї: чи вона пильна чи лінива, сумна, чи весела. І в пісні співається: „Червоним, чорним вишивала собі життя“ Начеб то від гарної вишивки залежала доля дівчини, або що та доля перемінна, наче червона

(весела) й чорна (сумна) краса, що чергуються у зорі.

Канадійська українка знайома з рідною вишивкою ще з дому. Молодим мати передала тут уже вміння вишивати. А дівчата доброї волі і з українським серцем навчилися цього вміння на Українських Вищих Освітніх Курсах (УВОК), що відбувалися в Вінніпегу й Торонті, або на курсах інших організацій. На УВОК у Вінніпегу викладала мистецтво вишивки і писанки п. Тетяна Кошиць. Тут курсантки пізнали також справжній полтавський стрій і його крій. П. Кошиць заохочувала слухачок вишити полтавську плахту, щоб таким чином усунути чужу тканину з полтавського строю.

Під час I Українського Фестивалю Музики й Танку у Торонті одним із недомагань виступів в українських строях, виявився брак стилю тих стрій. У підготові II Фестивалю, під час обговорення потреб хорео-

Любу Федюшко, ученицю танкової школи О. Гердан у Торонті, відзначено першою нагородою на II Фестивалі Музики й Танку за стилевий народній стрій. Окрім того Люба одержала похвальну грамоту за виконання танку „Коломийка“, укладу О. Гердан, муз. В. Безкоровайного

справу та усталити цей фонд. Бо, як уже сказано було, наша участь в американських організаціях це справа незмірної ваги.

Справи журналу й видавництва тісно звязані з собою. Згідно з ухвалою попередньої конвенції гроші з продажу книжки „Дух Полумя“ Лесі Українки послужили для видання потрібних книжок чи брошур. З цього фонду видано дві книжочки для дошкілля „Соняшні дні“ і „Листочки й платочки“ та започатковано практичну книгозбірню господині.

„Наше Життя“ перемінено в 1951 р. на журнал, поширивши його зміст різними ділянками. Журнал має одну головну редакторку, співредакторку дитячої сторінки та редакційну колегію. Передплатниць прибуло так, що журнал потребує окремої адміністраторки. Помимо цього зростає журнал ще себе не оплачує вповні й тому

прохання до Відділів пам'ятати про його пресовий фонд.

Великою журбою Централі є молодечі Відділи США. Вони не розвиваються й через брак матеріалу про їхню діяльність ми мусіли зрестися їхньої сторінки в „Нашому Житті“ Це є важке завдання, над яким десята конвенція мусить добре застановитись. В окремій сесії молоді можна буде обговорити цю проблему. Тут молодь зможе видвинути свої резолюції, які вискажуть їх становище й домагання.

Оці всі справи розгорнуться докладніше у звітах урядничок. А делегатки повинні б уважно слідкувати за ними, щоб внести відповідні рішення, ухвалити резолюції та вибрати гідну управу. Це головне ваше завдання у цих найближчих днях. Повернувшись до своїх Відділів передайте їм точний звіт із конвенції, щоб відгук її дійшов до кожної членки США.

графічного відділу виринула ця справа знову і тоді впала пропозиція створити комісію для устійнення українського сценічного строю, що перевела б конкурс його. Це прийнялося і комісія у складі проф. І. Кубарського, І. Павликовської і М. Велигорської приступила до діла. Проф. І. Кубарський виготовив проект зразкового полтавського строю у двох відмінах.

Перший має плахту, при чому на сорочці є геометричний взір вишивки, а другий зі спідницею в одній красці, збирною в поясі, при чому на сорочці квітковий мотив вишивки. Комісія порозумілася з кооперативою „Плай“, що виготовили крій запроєктованого строю в кількох вимірах, який продавався в книгарні „Арка“, а також і в згаданій кооперативі, що піднялася шити українські строї на замовлення.

РЕЗОЛЮЦІЇ X-ТОЇ КОНВЕНЦІЇ СУА

(Закінчення зі стор. 2)

До змагань за найкращий полтавський стрій приступило 6 осіб: три молодіці, дві дівчини й одна дитина.

Цю частину програми фестивалю відкрив проф. І. Кубарський вступним словом: "Кожна спільнота, шануючи своє походження, старається виявитись для репрезентації своїми найкращими прикметами. Від рівня культури даної спільноти залежить і рівень її смаку..." Мовляв, важний є не тільки зміст точки в програмі кожної імпрези, а й зовнішній вигляд виступаючих. Промовець уважає полтавський стрій основним у наших імпрезах, бо його прийняла відновлена Українська Держава за зразковий для українських театрів.

Шість осіб у полтавському вбранні перейшло перед глядачами, а М. Велигорська пояснювала складові частини строю молодіці, дівчини й дитини. Першу нагороду одержали два дівочі строї: дівчина у вінку і дівчина зі стяжкою на голові. Глядачі побачили при тому, що рукава не зашивають густо згори вниз, а тільки кидають по ньому способом шахівниці дрібні мотиви з головного взору. Корсетка не має повсім вишивок чи гаптів. Її повздовжні краї обшиті листвою в два ряди (один у красці фартушка, а другий із основних темних або ясных красок). Фартушок не сміє бути тієї самої краски, що й корсетка, але повинен гармонізувати з цілістю вбрання (напр. до темносиньої корсетки фартушок ржавої краски). Підтичка низом вишита легким узором. Вінок дівчини густо сплетений із пільних квітів, а не рож і гвоздиків. Стрічок 5-6, шириною на два пальці, гарних соковитих красок (ніколи рожеві чи голубі). Коралі 3-4 разки справжні, або ломані (маленькі коралеві патички, нанизані в рядах).

Як бачимо, то український полтавський стрій вимагає великої уваги. Особливо треба застановитись над вибором узору, щоб він був полтавський. Плахту дехто вишиває власно-

джує, що видання Лесі Українки „Дух Полумя“ в англійській мові причинилось у великій мірі до пізнання нашої культури серед чужинців та американців українського походження. Тому поручає Відділам та членкам, щоб використовували кожну нагоду включити цю книжку в американські бібліотеки та поширювати її серед приятелів України.

Зв'язки з американськими організаціями

Десята Конвенція СУА закликає Відділи і членок СУА використовувати кожну нагоду серед американського громадянства, щоб поінформувати його про Україну й її визвольні змагання. До цього в першу чергу покликані Центральна СУА, Окружні Ради СУА та молодечі Відділи у співпраці з Окружними Радами.

Фонд Дому СУА

Десята Конвенція СУА стверджує з радістю, що ухвала попередньої конвенції — про створення фонду дому СУА на закуплення власного дому — стала реальною дійсністю. Зібраний досі виключно між членками СУА фонд дозволив на цю реалізацію замислів попередньої конвенції. Врешті наша організація має стале приміщення у власному будинку, свій осідок, який стане центром жіночої праці в ЗДА. Це дає нам віру у власні сили. Тому Конвенція закликає всіх членок до закупки шерів (уділів) та пожертв на фонд дому, що

ручно. Це довга праця й може декого відстрашити. Однак вже на показі полтавського строю розійшлася чутка, що незабаром у Торонті почнуть ткати полтавські плахти й гучульські запаски. Тоді вже хористки й танцюристки зможуть постарати собі стилеві народні строї й таким чином піднести рівень українських імпрез.

О. 3.

би якнайскорше можна було сплатити моргедж та приспособити дім до потреб організації.

Господарські справи

Десята Конвенція СУА стверджує посилену жертовність усіх Відділів СУА й їх членок на громадські та загально-національні цілі. У зв'язку із зростаючими потребами посиленої боротьби за визволення українського народу від поневолення — Десята Конвенція СУА взиває Відділи і членки підтримати Український Національний Фонд своїми жертвами.

Десята Конвенція СУА вітає прояви розбудови українських господарських станиць на американських землях і закликає українське жіноцтво підтримувати українські господарські установи, реалізуючи в міру можності старокраєвий клич „Свій до свого“. Рівнож закликає українську жінку ставати в ряди українських підприємців з метою господарського усамостійнення.

Народне мистецтво

Десята Конвенція СУА звертає увагу на konieczність зберігання зразків українського народного мистецтва на еміграції з уваги на освідомлення молодого покоління і для репрезентації нашої народньої культури перед чужим світом. Тому доручає своїм Відділам і членкам збирати зразки народньої носії, декоративних тканин, кераміки, різьби, писанок та передавати їх для збереження до Централу СУА для майбутнього музею.

Десята Конвенція СУА доручає Головній Управі, яка від початку своєї діяльності виявляла розуміння для ваги народного мистецтва в житті української жінки та придбала неоцінену збірку зразків жіночої творчості — подбати за відповідне приміщення для цієї збірки у власному домі СУА та започаткувати створення українського етнографічного музею в ЗДА.

Мицька

(Дитяче оповідання)

Долішню частину села збомбили ворожі літаки і у вижний кінець села перейшло багато людей.

Усе це знала Гафійка.

В хаті її діда й у stodолі було багато свіжоприбулих людей. А в одній кімнаті приміщено тимчасово каплицю і тут відбувались відправи. До церкви годі було дістатися, бо над залізничною стацією і в тій околиці часто падали бомби. Тут і перенесли все добро з приходу, а до стрія, за дорогою, перенеслася родина панотця.

Хата діда, найкраща на все село, втулена у збіч між деревами і від літаків безпечна. Багато було цікавого тепер. Та найцікавіший був хлопчик, ровесник дівчинки. Скоро заприятелювали. Він із Поділля, вона з гір.

У неділю, чи свято, мама вбирала Гафійку у рясну, бурячкову спідничку, шиту з парашута, біленьку сорочку з уставками, лискуче намисто, а кучеряве волосся сплітала бурячковою стрічкою.

— Ти така, як онта квітка над потоком.

— Онтой вогник на луці? — Притакнув головою.

— А ти як будяк.

— Чому якраз будяк? — І він скривився.

— А чому я вогник?

І не чекаючи відповіді, щоб залагодити все:

— Знаєш, Марія побивається за Мицькою.

І він вмить пригадав, що залишили в поспіху кицьку.

— Мицька була тут і втекла...

Йому думка беться... Мицька втекла... Мицька втекла...

— А ти любила ту Мицьку?

— Ще й як! У нас є, та не така.

І Гафійка завертілася веретеном, хотіла показати спідничку в цілій ширині.

— Як Марія буде йти долі ге-

лом, піду з нею. Може знайду.

— Як хоч'.

— А ти ні?

Але її вже не було. Вона вертілася на своєму подвір'ю. Хоч доганяй, хоч лови, а хоч стій і дивися — їй байдуже.

Та на ділі так не було. Вона все поглядала на подвір'я стрія і на хлопчика, що готов принести Мицьку.

...Чи зробив би так котрий із сусідських? Ще наполюшив би, щоб прогнати кота геть.

Марія збиралась, щоб іти на приходство, забрати ще дещо залишене, а цікавість дівчинці не давала спокою:

...Піде з нею той хлопчина, чи ні?

Гралась із швидкими хвилями потоку, коли хлопчик відчинив ворота і Марія вийшла на дорогу. Чи бачили її? А може й ні, бо верба аж у потік зігнулась. Може були б кликали з собою?

На небі не було хмаринок.

Сонце обіймало теплим промінням ліс довкруги села, село, узбіччя.

...Коби хоч не надлетіли бомби! Бо тоді мусів би хлопчик ховатись і не приніс би Мицьки. Але літаки, які звичайно показувались з-за гори біля полудня, не вилетіли ще із своїх летовищ.

Хлопчик ішов камянистою доріжкою, а далі поперек піль стежечкою, щоб скоріше, бо й господиня спішилася. Коли наближались до приходства, побачив хлопчик зрізані смереки, що лежали в горі з повідриваними шишками, потовчене скло з вікон хати у квітнику й понурі, сумні, віконні рами.

...І де тут найти Мицьку?

Марія пішла в хату, а він стояв на подвір'ю, по яким ще так недавно бігав. Це зовсім так, наче б чужою, недоброю рукою хтось порозкидав, понищив його іграшки, коли най-

Із попису танкової школи Ірини Голубовської у Філадельфії. Група учениць виводить менует. Зліва: Маруся Стадницька, Мелася Кравчук, Люба Літкевич і Марта Лучишин

краще бавився. Подвіря вида-
лось зовсім чужим.

...А там над хрустальним по-
током, де є люди, дожидає дів-
чинка на кицьку. І хоч непри-
вітно й чужо дивилось на нього
все довкруги, він почав роз-
глядатись по господарських
будинках.

А як зрадів, коли поміж ру-
мовищем обсмалених бальків
колишньої стодоли побачив
кицьку. В тому місці, де вивела
була малих. Її великі, зеленої
краски очі розглядались пере-
полохано довкруги.

А коли хлопчик наблизився,
щоб зловити, її очі стали ще
більші. Хребет і хвіст напушив-
ся і вона, прибираючи грізну
поставу, готова була подря-
пати.

...А там чекає на неї Гафійка.

— Мицько, не пізнаєш мене?

Глухі кроки по порожніх кім-
натах зближались до виходу і
господиня з клунком на плечах
зачинила двері.

— Поможіть зловити Миць-
ку...

— Хочеш? Зловимо, але вона
знов утече тут на своє обійстя,
де зросла. Здичіє і буде лазити
по румовищах, а до чужого
газдівства не звикне ніколи.

Кицька пручалася, дряпала,
аж Марія кинула її в підручний
кошик. Великого зусилля треба
було, щоб донести її у вижний
кінець села.

Хлопчик зіпрів, задихався.
Піт стікав йому з чола, коли за-
глянув дівчинку. Розрадувані
очі сяли радістю, коли простя-
гав кошик у руки дівчинки.

— Приніс?

І подивилась квітками льону
на хлопчика. У безмежному по-
диві покрутила кучерявою го-
лівкою, аж кіски забігали біля
вух і задрижало дрібненьке,
скляне намисто.

І хоч кицька не мала привіт-
ного вигляду, обняла її та ту-
лила до себе.

— Вона звикне. Я йду, дам їй
теплого молока. Побігла на
своє подвіря, розмахуючи кри-
слатою спідничкою.

Хлопчик обтер піт із чола за-
мурзаною рукою, а тоді нахи-
лився над потоком, щоб обми-
тився.

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Хоч кількома словами хочу
висловити признання Редакції
“Нашого Життя” за гарну ви-
давничу працю. Завсіди з вели-
ким нетерпінням очікую нового
слідуючого числа жіночого
журналу і жалію, що він прихо-
дить лише раз на місяць. Вва-
жаю, що кожна жінка повин-
на б передплатити цей журнал,
— нажаль так воно в нас не є,
а шкода...

Припадково довелось мені
почути, що редакція задумує
зліквідувати сторінку для ді-
тей. Це мене занепокоїло, бо ж
ця сторінка є одною чи не з
найважливіших сторінок у цім
журналі. Діти — цеж наша май-
бутність — і їх виховання ле-
жить у наших руках. З браку
ширшої дитячої літератури, ця

...Дівчинка буде бавитись
Мицькою і не вийде до нього.
А як Мицька знову втече? Тоді
вийде до нього...

Не треба було довго чекати.
На другий день рано, коли ще
навіть кіски не були перепле-
тені, стояла Гафійка біля воріт.

— Нема Мицьки, знову вте-
кла...

— На своє обійстя.

— А вона це знає?

— Знає...

— То не йди вже за нею —
хай буде там — їй там добре,
як мені, не пішла б ніде...

Подивилася на хлопчика. Його
очі не були такі веселі, як
перше. По обличчі розсунулась
сумовита тінь.

...І їм було добре дома... Чи
хотіли їхати з хати?

А Гафійка, не чекаючи аж
мама переплете кіски, сказала:

— Піду з тобою бавитись,
нарву тобі вогників над пото-
ком... Ти їх любиш?

— Такі росли там далеко, бі-
ля моєї хати.

І тепер вже дівчинка не диви-
лася на хлопчика. Вона взяла
його за руку і бігла за вогни-
ками.

...Мицька хай собі сидить
там... поміж згарищами... там
вона звикла...

Филадельфія, у січні 1953.

скромна сторінка для дітей у
Вашім журналі являється нераз
дуже а дуже помічною кожній
мамі. Коротенька казочка чи
віршик із жіночого журналу
може служити завсіди темою
домашньої задачі (бо не всі
діти мають змогу ходити до у-
країнської школи), або також
як звичайна лектура для дітей.

Сьогодні саме я одержала
“Наше Життя” і в ній знаходжу
для всіх дітей щось до читання.
Навіть для свого маленького
синка, що ще не має повних
три роки є саме відповідний
віршик про котика Марійки
Підгірянки. Думаю, що мою
думку поділяє багато інших жі-
нок, лише не кожна може знай-
ти хвилинку вільного часу, щоб
написати до Вас листа.

Ангелина Самбірська
Шикаго, Ілл.

Як спорудити декоративну тканину?

(Уривок із листа)

І ще одна справа. Вона тор-
кається відділу вишивок у „Н.
Ж.“ Тут у нас, в Аргентині, на-
ші жінки — з браку українсь-
ких килимів у хатах — вишива-
ють килимові сурогати на міш-
ках волічкою. Але вони кори-
стуються вишивковими, хре-
стиковими або низинними взо-
рами. Думаю, що треба би за-
стосувати окремі килимові взо-
ри до того. Та де їх узяти? Чи
не могло б “Н. Ж.” подати ко-
лись такі взори, що надавались
би для килимів? До речі — такі
„доморобні“ килими дуже при-
крашують хату. Ми зі Славою,
моєю товаришкою з універси-
тету, вийшли з того так, що
зробили т. зв. пасяки, а по на-
шому верети, тобто вузькі, дов-
гі кусні вовняної з рівними нит-
ками тканини або юти зашили
поперечними вузькими смуга-
ми червоно-чорною вовною.
Вийшло зовнім непогано. Те-
пер узялися за міхи й вишива-
ємо — вона хрестиковий, а я
низинний взір, але чи це пра-
вильно? Може нам щось про те
напишете на сторінках „Н. Ж.“?

Люба Вітошинська,
Буенос Айрес.

Уряді почесних членів

Коли на десятій конвенції США президія зборів висунула пропозицію — обрати в ряди почесних членок Анну Бодак із Брукліна, тоді зала відповіла гучними оплесками. Дарма, що вже втомлені довгими нарадами, учасниці зборів виявили свою радість. Бо оця мала жіночка, що довгі три дні сиділа на залі й пильно слідувала за перебігом конвенції, була одною з тих, що два десятки літ тому починали роботу. А багато делегаток памятало, як вона проводила девятою конвенцією США.

Анна Бодак не любить розказувати про себе. Тому й не знаємо нічого про її молоді літа, про початки в Америці, про її громадське оформлення. Потрібно проникливого пера Софії Парфанович на те, щоб зясувати, як із “доброго зерна” родиться “колос”. Та за Анну Бодак говорить 21 Відділ. Він є твором її рук і її духа. Бо хоча там діяло й діє багато жінок доброї волі, проте мотором його життя стала ця жінка, що тепер є почесною членкою США.

Дня 10. травня 1930 постав цей Відділ. При основинах допомогла п. Олена Лотоцька, а до першого уряду увійшли Анна Тижник, голова, Катерина Баран, секретарка, Катерина Сенюта, касієрка. У перших роках праця йшла важко, бо ще не було зрозуміння організації серед членок. Це вироблялося поволі спільними зустрічами й імпрезами. Від 1935 р. членок почало прибувати і в 1941 р. їх було вже 114.

Гурт і розвага все притягають людей. А коли серед того ще й почують мудре слово й побачуть приклад, тоді це переконує. Тому Відділ став працювати сценічними виставами, вечірками. Великий успіх мало “Українське весілля”, яким проводила Анна Бодак у ролі матері.

А поміж те все збірки й жертви до рідного краю. Вся

увага звернена на те, щоби спомогти “Рідну Школу”, інвалідів і Союз Українок у Львові.

Коли вже Відділ розвинувся, почав думати про збереження молоді при США. Завдяки заходам 21 Відділу постав у 1938 р. у Брукліні молодечий 53 Відділ США. Як жваво й охоче приступили тут роджені дівчата й жінки до праці! З материнською теплою слідувала за ними Анна Бодак, заохочуючи і повчаючи їх. Щоб познайомити їх із нашим народним мистецтвом, вона влаштовувала покази писання писанок перед Великоднем і передала багатьом тут родженим це вміння. Потім запрошували її й інші місцевості. У Джерзі Ситі, в Ньюарку, в Гемпстед, в Джемейка — всюди переводила покази, а цього року дня 26. березня виступила з показом на телевізії в Ньюарку.

Коли почало виходити “Наше Життя”, воно мусіло зразу опертись на жертвенності Відділів. Це був — відважний почин. Та 21 Відділ підхопив його вагу. І хоч багато членок було неписьменних, проте майже всі передплатили його, а ще й удалось придбати передплатниць поза Відділом, бо число з Брукліна зросло до 140. Відділ гордився своєю газетою. Він знав, як то нелегко жіночим дописам іти “в комірне”

А коли прийшла вістка, що наші брати і сестри розсіяні по таборах скитальщини, це стало новим поштовхом до праці. Почалась акція допомоги, що коштувала стільки сил! При пачках умлівали руки й боліла спина, але посилки треба було вирядити. І коли вже всі відмовлялись, тоді голова мусіла таки все докінчити, щоб на час усе відійшло до Європи.

21 Відділ перший став висилати пачки заслуженим жінкам на скитальщині. І коли Ірина Павликовська промовляла на вічу в Брукліні, подякувала Анні Бодак за ту ініціативу, яку так вдячно відчували стружені

АННА БОДАК,

довголітня голова 21 Відділу у Брукліні, що її десята конвенція вибрала почесною членкою США

працівниці у Німеччині й Австрії.

Чотирнадцять літ пробув 21 Відділ під її головуванням. Це був час розвою і зросту одного жіночого гурта, що дав поважний вклад у працю США. Громадський шлях Анни Бодак тісно зв'язаний із ним. Вона формувала себе у праці і пройшовши цей шлях, крізь усі труднощі і невзгоди, вийшла на вершини досвідченої і зрілої громадської діячки. І хоч слабе здоров'я не дозволяє їй уже очолювати Відділу, то всеж вона занадто зв'язана з життям США, щоб відстати від нього. І тому зв'язок її зостається й надалі тісним і щирим, та вже почесним, до голосу якого прислухатимуться давні й нові членки США.

Л. Б.

ЗІЗД ІМКА-ІВКА У НІМЕЧЧИНІ

У березні ц. р. відбувся в Дасель 2-ий річний зізд цієї організації. У складі української делегації була також містоголово Укр. Центр. Комітету ІМКА-ІВКА п. Ольга Савицька, яка виголосила доповідь про працю жіноцтва в цій організації.

Ще дещо про море

На військових кораблях Чорноморської Фльоти, як і по інших фльотах світу, вступ кожній жінці суворо заборонений законами, а ще більш традицією, бо по останній це приносить нещастя для корабля. І якби яка жінка, напр., жінка старшини даного корабля, пильно хотіла б побачити чоловіка (поговорити по телефону може, бо в більшості всі військові кораблі отримали телефонію з берегом), то може приплисти приватним човном, але ближче приблизно 20 кроків підходити до військового корабля їй не вільно. Виняток з цього буває: прийняття на військовому кораблі, баль (старшинський або матроський), коли корабель визначений для перегляду публіки, ну й на госпітальних кораблях фльоти під прапором Червоного Хреста, де жінки виконують обов'язки медсестер.

Коли жінка хотіла вийти заміж за старшину військової фльоти, то крім всяких формальностей, їй будучий чоловік мусів мати апробату від зібрання старшин і від зібрання жінок цих старшин, чи вони приймуть її до товариства. Один із капітанів Чорноморської Фльоти, з родини колишніх гетьманів, придбав собі жінку — надзвичайно красуню — доньку одного з арабських шейків. Він мусів за неї дати добрий викуп. Вона прийняла християнську віру і хоч частинно мала англійське виховання, в товаристві почувала себе дуже ніяково. Чоловік був змушений післати її до Парижа до спеціальної школи світського виховання. По певному часі вона повернулася цілком товариською панною. Залишилась лише одна риса: вона до безумства кохала свого чоловіка і носила завжди при собі під корсажем кінджал. Коли в товаристві чоловік вів розмову з якоюсь панною, її великі, гарні очі з поволокою нервово кидали блискавиці. І хоч рука її хватала за кінджал, проте паризьке виховання

стримувало її і все було в порядку.

Севастопіль, чепурний, біленький і надзвичайно чистенький порт, був головною базою Чорноморської Фльоти і в ньому головною мешкали родини старшин і підстаршин цієї фльоти. І ось тут можна було зустріти серед їх жінок різні раси й різні кольори, крім — правда — чорних. Діти від цих мішаних, по більшості дуже згідливих і щасливих подруж, були дуже гарні.

* * *

— Та ж ви, моряки, в кожному порті маєте жінку! — сказала одна гарна пані, навіть із певним обуренням.

— Воно не є так, бо ми не заходимо до кожного порту... — одержала вона відповідь моряка.

І в ґрунті речі воно не є так, бо більшість жонатих моряків є добрими чоловіками і добрими головами родин, лише умовини морської служби такі, особливо у плаванні кільками-сячна (раніш у вітрильні часи то навіть річна) відсутність із дому й інші службові причини, часом наводять на думку „скочити в гречку“

В Сінгапурі жінки-маляйки мастяться кокосовим маслом. яке має дуже і дуже милий і міцний запах, так, що як ви хочете розмовляти з такою панною, до того ще обмаль убраною, то мусите підходити до неї з надвітряного боку, себто, щоб вона у вас була в напрямку вітру, бо тоді вітео у великій частині віднесе цей милий запах.

У 1911 році російський крейсер „Аврора“ по дорозі на коронування сіамського короля зайшов до Сінгапуру. Старший старшина (заступник командира) корабля впродовж цілого плавання з Кронштадту — а йшла тоді „Аврора“, заходячи по дорозі в різні європейські й азійські порти, вже більш місяця — ніразу не сховався на беріг, а все був на кораблі. Але

оце в Сінгапурі зїхав на беріг. Коло години 24-ої верталися з берегу матроси, підстаршини, старшини, і вахтовий начальник корабля під час їх рапорту мусів непомітно затикати носа від кокосового запаху. Нарешті о годині 24-ій прибув старший старшина. Вахтовий начальник, віддаючи йому пошану, носа не заткнув, бо це ж статечний капітан II ранги (родом між іншим з Полтавщини), який більш місяця не виходив ні в одному порті... і раптом на нього повіяло тим же милим запахом... Що ж, буває...

Під час першої світової війни автор цих рядків побував у Трапезунді, де мав нагоду бачити гарем турецького паші, губернатора „вілаєту“. Паша евакуував частину його враз із дітьми перед наступом ворожого війська. Та тих 18 його жінок, що залишились, були цікаві й гарні. Багато з них були освічені, володіли чужими мовами й тому морські старшини могли вільно розмовитись із ними. Яке ж було наше здивування, коли між гаремними жінками виявилась українка з Білої Церкви на Київщині! Вона вже ледве володіла рідною мовою та все ж зуміла розказати свою історію. Двадцять літ тому її викрали в Одесі й продали на жіночому ринку в Синопі цьому паші. Спершу вона горювала, але потім привикла до гаремного життя. Найкращий доказ, що вона пізніше, коли виявилась можливість повернутись додому, або виїхати до паші, вибрала те друге враз із усіма 18 жінками його. От, здавалось би, втікай із гарему-неволі — а часом виходить інакше!...

Багато пригод і зустрічей приносить моряцьке життя. Та все це здобувається невигодами далекої плавби. Хто раз полюбив морський простір, той ніколи не зможе вже його забути.

Святослав Шрамченко,
капітан-лейт. Укр. Фльоти

Відгук Академії-Концерту

(Дітройт, Мишиген)

Велика зала Нар. Дому наповнилась публікою. Недільне пополудне стягнуло всіх на концерт із нагоди десятої конвенції США.

Вступне слово п. М. Цісарук, імпрезової референтки Конвенційного Комітету, відкрило вечір. Привітавши присутніх, вона зясувала програму концерту та прохала добре його сприйняти.

Український Дівочий Хор „Капелля“ повітала публіка з радістю. Його естетична поява, згармонізований стрій дівчат, милі, молоді личка настроювали прихильно до себе. А вже звуки, що понеслися під руками жвавої диригентки — Стефанії Андрусевич-Гоменік! — Спершу американський гімн, потім поважне „Святий Боже“ й „Іже Херувими“ повагом понеслися по залі. А потім Колесси „Вулиця“ перелилась різнобарвними звуками мелодій та схвилювала неодне серце. Чистий сопран Ельзи Вайт заспівав і пестив українську пісню немов самоцвіт. Англійська пісня Герберта „Romany Life“ (солю Ліліян Курилів) закінчила цей виступ. Правда, мешканцям Дітройту вже відома талановита диригентка, що довгі роки працює над молодечими хорами. Та приїжджі з радістю зазнайомились із цією постаттю, що так успішно працює для нашої музичної культури.

Реферат п. Анастазії Лотоцької переніс наш в інший світ. Він пригадав нам болючі роковини голоду, що їх тепер переживаємо. Накресливши розвій подій в Україні, вона навела кілька картин із баченого й пережитого в цей час. Найцікавіші були висновки доповідниці, що зуміла проникливо й глибоко добачити їх у хаосі подій та трагедії переживань.

Доповідь глибоко струснула присутніми. Вона погадала, що в хвилини підйому треба пам'ятати про жертви, що лягли в основу кожного нашого осягу. Та що з кожного лихо-

ліття випливає дещо позитивного, та треба вміти добачити й використати це для нашої справи.

Із цієї задуми збудив присутніх милий голос співачки Доні Стефанії Демрай. Лемківські пісні М. Гайворонського вона відтворила із справжнім чуттям. Та вся краса її голосу заблисла в „Віллянелле“, де прекрасно віддано його кольоратуру.

Фортепіяновий супровід до виступу „Капеллі“ і співачки спочивав у руках молодого піаністки Олі Дубрівної-Соловей, яка з тонким умінням вивязалась із цього завдання.

Першу частину програми закінчив хор ООЧСУ „Сурма“ під диригентурою п. Я. Филипова. Людкевича „Косар“ і Недільського „Засяло сонце золоте“ відспівано із зрозумінням та технічним виробленням. Та справжнє своє вміння хор виказав у марші з опери Гуно „Фавст“, який вимагав напруги сил та великого зрозуміння. Таким гармонійно-взнеслим а-

кордом закінчилась перша частина програми.

В другу впровадив нас фрагмент із „Лісової Пісні“ Лесі Українки. Режисерка Катря Кривуцька випроварила частину першої дії. На тлі дуже доброї декорації розігралась зустріч Мавки з Лукашем. Духовість Мавки, цієї надприродної істоти у зударі з людським почуванням кохання, чудово передала К. Кривуцька, й жоча оба її партнери не дорівнювали їй проте цілість мала мистецький рівень.

Знову місцева публіка вітала режисерку, що вже роками працює над своєю драматичною студією, а приїжджі з радістю сприймали цю нову мистецьку особистість, що дала їм стільки вражень.

Вечір закрив виступ малого ансамблю бандуристів під управою п. Потапенка. Дві пісні передали присутнім чар бандури. Іменем Капеллі п. Потапенко привітав десяту конвенцію США.

У маніфестації українців Філадельфії з нагоди 20-тих роковин голоду Союз Українок Америки творив окрему групу у поході. На чолі групи голова США п. Олена Лотоцька

НОВІ ВИДАННЯ

Катерина Антонович: Роля української жінки в праці УВУ. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Літопис УВАН, ч. 11. Вінніпег 1953. Накладом Української Вільної Академії Наук. ст. 16.

У цій невеликій доповіді багато місця присвячено історії самого Українського Вільного Університету. Це дуже доцільно тому, що багато фактів уже призабулось і саме постановня університету та його розвій у Празі відомі добре тільки тим, що так чи інакше були звязані з цією науковою станицею.

Та все ж таки уступ про українське жіноцтво в Українському Вільному Університеті дуже змалів. Частина його займає перегляд праці Українського Жіночого Союзу, що хоч піддержував матеріально студентство УВУ — безпосереднього відношення до завдань університету не мав. А вже самій участі жінок в університеті — чи то в викладанні чи побиранні наук — присвячено скупі дві сторінки.

Та все ж можна довідатись із них про цілий ряд жіночих сил, що там працювали. Це були здебільшого лекторки чужих мов — англійської, французької, німецької і чеської — що прищиплювали своє тонке знання мов українському студентству. Та діяли й учені інших спеціальностей, як знавець історії др. Суровцова, та звичайний професор др. Василенко-Полонська, геолог — Ганна Закревська, класичний філолог др. Марія Томашівська і мовознавець Марта Панкевич. Шкода, що немає точніших даних про життя і працю цих жінок-учених. Невідомо також, чи залишили вони курси з переведених лекцій, як це згадано було про інші галузі науки в історії університету.

Зовсім немає згадки про групи студентства та одиниці, що досягнули наукові степені на УВУ. Авторка залишає це історії нашої еміграції та жіночому рухові, що в майбутньому видвигнуть ці одиниці. А тимчасом життя і жертвенна смерть

др. Хариті Кононенко, що свій докторський степен у галузі права осягнула в УВУ, вписало її золотими буквами поміж вихованок цієї „альма матер“. Напевне є ще й інші абсолювентки УВУ, що принесли честь своєму народові або подають надії на те. Варто було б опрацювати в майбутньому також і цю тему.

Л. Б.

ДИТЯЧИЙ ПІДВЕЧІРОК

У своїй доповіді про поїзду до Європи сказав о. др. Ір. Назарко, ЧСВВ, що в американській зоні Німеччини треба би ще zorganizувати кілька дитячих садків. До тепер діють чотири. „А в дитячому садку можна б дати дітям друге снідання й підвечірок — сказала йому голова ОУЖ, — а це вже врятує гурток дітей перед недоживленням!“

Яка трагічна правда криється за тими словами! Садки мають прищепити не тільки виховні засади, знання рідної мови, але просто зберегти нам дітвору фізично. Бо вона нидіє від недоживлення і хворіб, що йдуть услід за тим. І пропаде ще заки виросте й розвинеться.

І подумати, тут наші діти не хотять їсти! А діти Мюнхену, Авгсбургу чи Шонгаву чекають снідання й підвечірку в садку і не завжди можуть його дістати. А скільки місцевостей є в Німеччині, де садку ще немає!

Шкільні й садкові патронати — ось завдання для збіркових пунктів Комітетів „Мати й Дитина“. Рятувати дітвору залишенців не тільки від винародовлення, але й недоживлення та занепаду. І це скромним другим сніданням та підвечірком, що їх запевнимо щодня!

Комітет „Мати й Дитина“.

Дня 19. квітня відвідала Зоя Полевська Балтимор, де відбувся її концерт із творів Лисенка, Двожака, Фрескобальді, Ліста, Альфоно. Челлістка відограла також „Українську пісню“ власної композиції. Українська авдиторія виповнила залу по береги та прийняла її виступ гарячими оплесками.

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІ

Наш національний прапор на Базарі М.М.М.

У ч. 4. „Нашого Життя“ в інформациі про Базар М.М.М. у Парижі подано, що на Базарі 1952 р. **вперше** одержано дозвіл на виставлення нашого національного прапору. Це не відповідає правді. Бо на першому Міжнародному Базарі у 1949 році, де брало участь 17 держав, при відкритті Базару в присутності французьких міністрів та амбасадорів із дружинами висів український прапор між усіма іншими прапорами в окремій залі. Окрім того два маленькі жовто-блакитні прапори прикрашували український стіл, як я це подала у своєму звіті до „Нашого Життя“ та всіх інших українських часописів. Ті самі малі прапорці прикрашували український стіл і в 1950 р. Великих прапорів у тому році держави не виставляли.

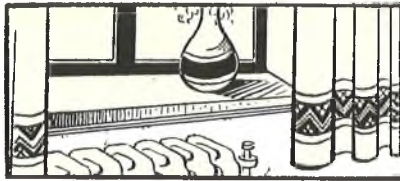
Др. Ол. Піснячевська
Париж.

ЛІТЕРАТУРНІ ВЕЧОРИ

Дня 30. травня заходами Літ.-Мистецького Клубу у Філадельфії відбувся літературний вечір Галини Журби. Письменниця прочитала уривок із нової повісти „Далекий світ“ та кілька поезій, що з них деякі були друковані в нашому журналі.

Дня 22. травня Літературно-Мистецький Клуб у Нью-Йорку влаштував вечір, присвячений творчості О. Лятуринської. З доповідями виступили Л. Дразневська, В. Січинський і Ю. Дивнич. Художнє читання творів — О. Добровольська.

З нагоди побуту Д. Гуменної у Шикаго влаштувала радіопередача В. Іващука дня 30. травня концерт у пошану письменниці, підчас якого вона сама виступила перед мікрофоном. Окрім того Союз Українок перевів авторський вечір, де інформативну доповідь виголосив д-р Олесь Бабій, а письменниця прочитала фрагмент із готового вже твору „Над безоднею“. Окремо гостювала письменниця у пластунів, де відчитала нарис про трипільську культуру.

У НАШІЙ ХАТІ

Літньою порою

Настали вже літні спеки. У хаті душно й природа кличе нас на зелене. Та всеж більшу частину дня проводимо в чотирьох стінах. Навіть коли парк близько, то тільки під вечір можемо насолоджуватись його простором.

Тому хочеться й нашу хату причепурити по-літньому. Позбавити її зимового накопичення з килимів, драперій, фотелів. Надати їй хоч трохи простору, а враз із тим і прохолоди.

Правда, великих змін перевести не можна. Хіба що потріпати й звинути килими на літо і зняти важкі драперії з вікон. Це вже зробить хату просторішою. І пересунути наш стіл чи вигідне крісло з лампою ближче вікна.

Так, тоді коли зимою тягне нас у затишний кут — влітку хочеться більше світла й воздуха. Правда, через вікно вливається соняшна "злива", така небажана в гарячий час. Та це впродовж дня. А ввечорі пливе звідтіля освіжлива прохолода, з якої черпаємо силу на другий день.

Тому вранці, провітривши кімнату, зачиняємо вікна, затуливши їх сторнами й завісками. Хоч у ній сутінно, проте цілий день зберігається нижча температура, як на розпеченій вулиці. А коли промине найгірша спека, тоді знову місце біля вікна стає нашим осередком.

Багато з нас уже має не тільки чотири стіни, а й невеличкий рундук, або клаптик городу. Яка це благодать після розпеченого дня! Тоді все наше життя переноситься туди: ми обідаємо після праці на рундуку, ми скроплюємо городець увечорі

й пробалакуємо вечір із сусідами чи гістьми.

Тоді й треба подумати про влаштування того нашого кутка. Важко двигати крісла чи лежанку з хати кожного дня для нашої вигоди. Хочеться відразу дихнути свіжим повітрям після подорожі в глітній підземці.

У літніх меблях є великий вибір. Їх виробляють із плетінок, троші, дерева й металу. Дуже практичні є верб'яні плетінки, що їх різно закрашують. Бамбусової троші не можна фарбувати й вона зберігає свою природну краску. Багато вживають тепер дерев'яних меблів, лякерованих у живих колірах або й природньому відтінку. Зовсім окреме місце займають металеві меблі тонких ліній, що є міцні й суцільні, але не важкі.

Все це городове устаткування вимагає викінчення скатерками, подушками. Це допомагає в відпочинку й радує око. Можемо вживати до того наші мешканеві речі, а тільки прикрити чи обтягнути їх покривалами з плястику, що їх можна так дешево дістати. Або й зладити окремі городові скатерті чи подушки з квітчастого "кату" Є такі, що дуже нагадують наші мальованки.

Цими дрібничками прикрасимо наші літні дні у місті. Бо хоча й поїдемо на тиждень-два над море чи на Союзівку, то все ж довгі літні місяці проводимо у своїх чотирьох стінах. Даймо певну обнову й їм.

Зірка.

Рослинний Peeling

Цей косметичний забіг уживається на те, щоб усунути поверховні верстви шкіри і придбати свіжіший, молодший вигляд. Популярно кажучи — це є лущення шкіри, яке переводили в нас давніше домашніми засобами.

Peeling хемічними засобами краще переводити під доглядом компетентного косметика, бо невмілими заходами можна викликати запалення шкіри, а то й дуже неестетичні шрами, коли пошкодимо глибші верстви шкіри.

Рослинний Peeling можна переводити й без нагляду косметика. Подаю цитриновий припис для масної шкіри.

Витиснути сок із одної цитрини, втерти до нього горіш-

ню верству цитринові шкірки і додати на кінчик ножа саліцилової кислоти. Тією рідиною натирати кілька днів лице, накладаючи одну верству на другу, коли перша підсохне. Злущену шкіру мастити добрим кремом, напр. свіжо приправленим гольд-кремом.

Сок із цитрини можна застудити соком із помаранчі, змішаним із соком із грейп-фруту. Такий розчин діє лагідніше.

Др. Ол. Піснячевська

**Вже вийшла з друку
КУХОВАРСЬКА КНИЖКА**

М'ЯСИВА

Ціна 60 ц.

Замовляти в Централі СУА

Полички у вікні

У багатьох мешканнях бувають вікна без ужитку. Це значить — вікно до півночі, крізь яке ніколи не загляне сонце. Або вікно заслонене непривітним червоним муром. Або просто вікон є в кімнаті забагато й ми хотіли б закрити його килимом чи заставити якимсь меблем.

Не робіть цього! Є різні способи, як використати віконний простір. Замість заслоняти такі вікна, можна надати їм краси скляними поличками, що так тепер заволоділи модою. Розвідати в скляра, як полички вставити. На поличках розмістити декоративні речі, як порцелянові фігурки, качку з каченятами, декоративний дзбаночок тощо. Для тої потреби прекрасно надаються дрібні виробы з української кераміки.

Коли вікно отримує багато сонця, можна використати полички на невеличкі хатні вазонки. Добрати відповідну де-

коративну посуду на кожному рослину. Низькі кактуси, повійки, африканські фіялки й подібні рослини гарно виглядають на поличках вікна.

Одна українська господиня здійснила знамениту думку. На поличках вікна розложила збірку писанок. Вікно знаходиться з північного боку хати, зовнім не отримує сонця і ще до того має непрозорі шиби. Писанки вложено рядом на поличках у дротяні доморобні держачки, яких зовсім не видно, хіба дуже зблизька. Здається, писанки наче самі собі стоять рядом без ніякої опори. А писанки — типові народні з традиційними зображеннями, а не вишуканою писаниною. Увійдеться до хати, то все кортить постояти коло вікна й оглянути писанки. Може не в кожному домі знайдеться відповідне вікно на виставу писанок, але добре знати про такий оригінальний спосіб прикрасити вікна. **Савеля Стечишин**

Із господарських тайн

Моя дорога!

Вже давненько я не писала Тобі. З нагоди своїх фабричних вакацій хотілося дещо відновити хату. За велику роботу я не бралась, бо які це були б вакації? А так я постановила цього року полякерувати свої вікна.

Вони були досить знищені. Смуги з дощу й води, сліди з вазонків на підвіконні. Саме вмивання рям не допоможе. Отже найперше я поусувала весь обсохлий і звітрілий кіт і заступила його новим. А потім вичистила рями з лякеру, що повідставав, вимила їх чисто й витерла їх сухою стиркою. Ті місця, що були „лиси“, себто де прозірало дерево, я потягнула тонко білою фарбою. А коли все добре висохло, тоді я розпродала біленький ляк по рямах і підвіконні, набираючи його не надто багато на квач.

Лякерувати — це не новина для Тебе, бо пам'ятаю, як Ви відчищували перше своє меш-

кання в Америці. Але чи знаєш, як можна охоронити скляні шиби вікон від смуг ляку, що його потім так трудно відчистити? У крамниці з фарбами продають дешево ленти нагумованого паперу, що то ним треба виліпити шиби вздовж рам. Цей папір охороняє скло від залишків ляку, а потім дуже легко відстає під вогкою губкою. Така обережність заощаджує багато лишньої праці. Спробуй!

Кінчу на сьогодні, бо ще не скінчила зі сходами до пивниці. Залишилось мені ще ляку, то ж хочу помазати ним перший і останній ступінь пивничних сходів, щоб у сутінку бачити їх. Ти знаєш, що мушу шанувати свої ноги, то ж придумую всякі полегші для себе.

Твоя Орися.

Літні оповідання й віршики знайдете в книжечці „Соняшні дні“. Ціна 30¢.

УВАГА!

УВАГА!

Пані Н. Н., із Філадельфії, яка зложила 10 дол. дня 28. травня ц. р. на „Наше Життя“ — ласкаво подасть своє ім'я й адресу Централі СУА, телефон: МА 7-7945. Адміністрація „Н.Ж.“

ЯК ПРАТИ БІЛИЙ ШОВК

Як відомо — білий шовк це трудна тканина. Вона дуже легко жовкне по довшому пранню. Вишивана блузка, а таку звичайно маємо у своїй гардеробі, через те тратить на вигляді.

Перед пранням треба намочити її в зимній воді з домішкою ложки бораксу. Потім перемотати її в літній воді у мильних платках. До полокання додаємо трошки оцту. Це збереже довго її свіжий вигляд.

ЗАПАХ ФАРБИ

Літньою порою лякеруємо й малюємо хату. Від цього лишається прикрий запах фарби. Звичайно лишаємо кімнату кілька днів, „щоб вивітрилась“. Тут допоможе нам посудина з молоком, коли її поставити на ніч до такої кімнати. Молоко втягне в себе прикрий запах.

З 25-літнього ювілею у Нью Йорку

Складаємо щире подяку 1-ому Відділові СУА за милу несподіванку й дарунок, що його зробили нам у день нашого 25-ліття, дня 8. червня ц. р. Нехай Бог винагородить їх за те, що не забули за цей наймиліший день у нашому житті. Зокрема дякуємо пп. Пелешок, Бенцаль, Стричак, Дерик і Феник за їх дарунок, а також нашій родині та приятелям, що нас обдарували. Нехай Бог нагородить їх тим, що собі самі бажають. А ми складаємо 25 дол. на „Наше Життя“.

Марія і Василь Чарнецькі,
Нью Йорк

Зазначаємо, що п. Марія Чарнецька є співосновницею 1 Відділу СУА і вже довгі роки містоголовою. Зо свого боку складає подружжю Чарнецьких щирі побажання з нагоди 25-ліття, а також подяку за щедрий дар.

Адміністрація й Редакція
„Нашого Життя“

Українська вишивка

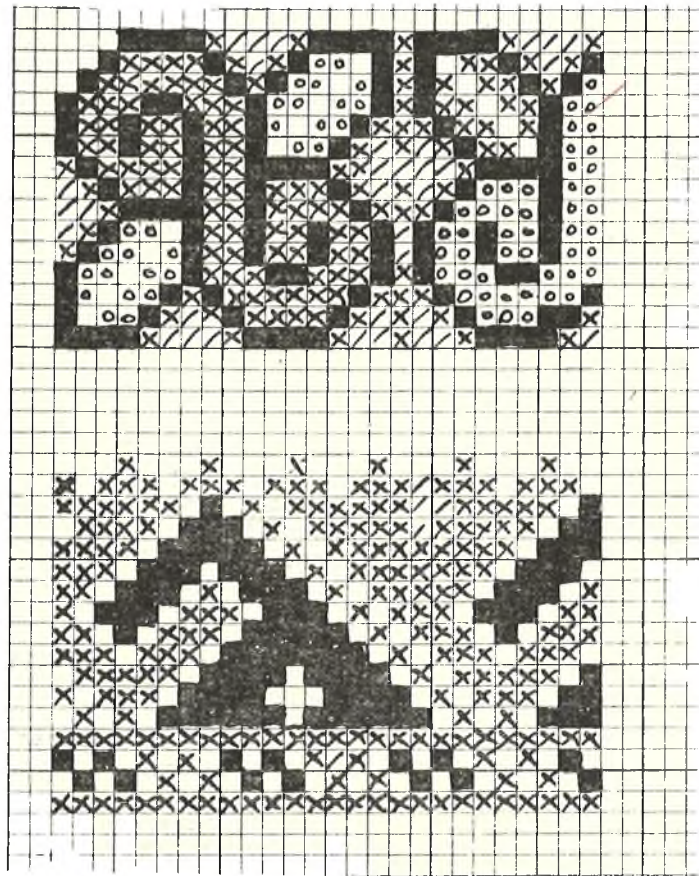

ВИШИВАНА СУКОНКА

На вечорі вишиваної сукні в Буенос Айрес нагороджено цю суконку першою нагородою. І справді, чи може бути краще примінення для вишивки, як скромна полотняна суконка? На її білому тлі, немов на сорочці, найкраще виступить кожен взір. А класичний крій немов підказує, де примістити вишивку.

Взір примінений на комірчику й пазушці, на рукавах і при розрізах кишень. До вжитку годиться кожен взір із Гуцульщини.

Власниця суконки, п. Маруся Гук, зладила цю світлину суконки на бажання „Н. Життя“

ХРЕСТИКОВІ ВЗОРИ

1. Гуцульський взір із дудів чоловічої сорочки в Космачі. До вишивання вживати ниток DMC. Чорне ч. 310, червоне ч.

321, помідорове ч. 900 і жовте ч. 742.

2. Покутський взір із жіночої сорочки Городенщини. Краски: чорна ч. 310 і червона ч. 498.

Роскішні

ВИШИВАНІ БЛЮЗКИ

з найлону й батисту
знайдете
на кожну
величину

в КООПЕРАТИВІ „БАЗАР“

822-823 N. Franklin St,

Philadelphia 23, Pa.

Холодник

Потрібно:

- 1 вязка бурячків
- ½ літри води
- 1 літра квасного молока
- ¼ літри квасної сметани
- 1 малий огірок
- 1 вязка редьківці
- 1 морковка
- 2 ложки зеленої, січеної цибулі
- 2 ложки січеного кропу
- 2 твердо зварені яйця
- сок із одної цитрини
- сіль

Буряки почистити, залити кипячою водою і зварити в цілості. Прохолодити і втерти на терці. Огірок пообирати і втерти на терці від городини. Редьківцю почистити і покроїти в тонкі кружальця. Сиру городину вимішати враз із цибулькою і кропом, легко посолити і залишити на пів години. Молоко розколоти зі сметаною, додати вивар із бурячків, бурячки, городину, яйця покрані в кістку і вимішати. Доправити сіллю і соком із цитрини на легко винний смак. Приладити кілька годин перед подаванням і застудити в ледниці.

Цитринова юшка

Потрібно на 4-6 осіб:

- ½ ф. мішаної городини
- ½ ф. телячих костей
- 1½ літра води
- 1 ложка муки
- пів горнятка води
- ¼ л. сметани
- сок із одної цитрини
- ½ горнятка рижу
- 1 горнятко води
- 1 ложечка масла
- сіль

Зварити вивар із городини й костей. Відцідити й городину вжити на салатку. Муку розколоти в холодній воді (пів горнятка) підправляти тим вивар, раз заварити. Розколоти сметану і влити до вивару.

Доправити до смаку сіллю і соком із цитрини. Риж сполокати всипати на кипячу воду з маслом і заварити. Коли всякне вся вода, вставити до печі на 350° на 45 хвилин. Додати до юшки.

Подавати холодну.

Студенець із риби

Потрібно:

- 2-3 ф. риби (короп або щука)
- городина (2 моркви, 2 петрушки, 3 цибулі, салера)
- англійський перець
- пів цитрини
- 1 твердо зварене яйце
- зелена петрушка

Обчищену рибу насолити на ніч. Рано сполокати її, покроїти у дзвінки і вложити до посудини. Окремо зварити вивар із городини, посолити і залити ним рибу. Варити на легкому вогні, доки риба не буде м'яка. Потім вибрати її, смак ще поварити разом із головою, яку залишаємо. Коли риба прохолодне, обібрати м'ясо з грубших остей і вклати до посудини, якої дно вилежене вареною морковцею, краюною у звідки, кружальцями твердо звареного яйця, скибками цитрини без шкірки й кількома листками зеленої петрушки. Вивар перецідити через білу платинку. Коли вся риба вже вилежена, залити її виваром із риби. Коли прохолодне, вставити до леднички. Перед поданням обвинути посудину стиркою, замоченою в гарячій воді, тоді студенець легко відстає. Вивернути на тарілку.

Калярепка в сметані

Потрібно на 4 особи:

- 8-10 шт. молодої калярепки
- 1 горня води
- сіль, цукор
- 1 ложечка муки
- 4 ложки води
- 4 ложки сметани
- 1 ложечка січеного кропу
- 1 ложка соку з цитрини

Калярепку пообирати, покрані в пасочки, додати воду, сіль, цукор і зварити. Муку розколоти в холодній воді, додати гарячий вивар із каля-

репки, залити тим городину і раз заварити. Потім додати січеного кропу, сметани, соку з цитрини і вимішати. Подавати до картоплі.

Гарбуз (Squash)

Потрібно на 4-6 осіб:

- 3-4 гарбузи (може бути білий із кружальцями у зубчики або жовтий у формі малої дині)
- 1 горня води
- 1 ложечка муки
- 1 ложечка січеного кропу
- сіль, перець

Пообирати гарбузи з лущинки, розкroїти на чвертки, вибрати ножом насінне гніздо. Покрані гарбузи на кусники, залити водою, зварити, розколоти колотушкою на одну суцільну масу. Масло розтерти з мукою, заправити тим городину і раз заварити. Доправити сіллю й перцем до смаку.

Начинювані кабачки

Потрібно на 4-6 осіб:

- 4 кабачки (подовгуваті, блідо-зелені гарбузики)
- ¾ ф. м'ясої телятини
- 1 яйце
- пів цибулі
- 1 ложка товщу (Кріско)
- 1 ф. помідорів
- 3 ложки сметани
- сіль

Кабачки обшкрябати зверху (так як моркву), розкroїти по половині, вибрати ложечкою всю серединку з зернятками, і начинити меленим м'ясом, що ми його вимішали перед тим із яйцем та цибулею, втертою на терці. Начинені кабачки обсмажити кругом на розігрітому товщі. Складати підсмажені у глибоку ринку, залити перевареними і перетерти помідорами, посолити і варити під покрішкою на повільному вогні. Коли поваряться годину, додати до підливи три ложки сметани і вже не заварювати. Подавати з картоплею.

Зап'якана городина

Потрібно на 4-6 осіб:

- ½ ф. зеленої фасолі
- 2 моркви
- 1 огірок
- 2 паприки

- 1 невеличкий синій баклажан
- ½ каляфіора
- ½ ф. горошку
- 1 ф. помідорів
- 2 цибулі
- 3 ложки оливи

Сполокати всю городину, покроїти в великі кусники. Усмажити цибулю на оліві на білу краску. Дно глибокої посудини виложити пластинками помідорів і укладати вимішану городину верстами і перетрясати смаженою цибулею. Рівночасно ці верстви солити. Ринку прикрити щільно покриткою і все це засунути в піч. Півгодини запікати на 400°, а потім годину на 350° доки городина не буде м'яка. Не доливати води, бо городина пускає багато соку.

Подавати з картоплею. Можна їсти гаряче або холодне.

Крем із полуниць

Потрібно на 4-6 осіб:

- 4 жовтка
- 4 ложки цукру
- 1 цитрина, сок
- ½ ф. полуниць
- 2 білка
- ¼ літра сметанки
- 1 пачка желатини
- 3 ложки води

Втерти жовтка з цукром, додати сок із цитрини. Полуниці помити, покряти на половинки і вкинути до жовтків. Білка вбити на тугий шум. Так само вбити сметанку. Желятину розмішати в ложці зимної води, додати 2 ложки окропу, вимішати і вставити у киплячу воду, щоб добре розпустилося. Влити желатину до жовтків і добре вимішати. Коли почне густнути, додати шум із білків і сметанку, легко вимішати, влити до форми і застудити.

Вже вийшла з друку

нова збірка дитячих віршиків і оповідань

„ЛИСТОЧКИ Й ПЛАТОЧКИ“

Упорядкувала

Марія Юркевич

Відбитка з „Нашого Життя“.

Ціна 40¢

Замовляти в Централі СУА

Овочі в слоїках на зиму

Входимо в пору року, коли є овочів подостатком. Ціною вони тепер найдешевші, а якісно найкращі.

Та час цих благодатей досить короткий! Тому треба використати його. Кожна з нас, хоч зайнята фабрикою та літнім виїздом, може все ж на те знайти часу. Бо доброго заварювання не заступить нам консерва.

У кого свій садок, а то й на базарах, чи краще просто з фарми можна цілими кошами дістати свіжих бросквинь за дуже низьку ціну. Спосіб заготівлі не надто складний та й слоїки недорогі. Зрештою вони лишаються з року на рік. У герметично щільних слоїках овочі зберігають дуже добре свій смак і запах. І матимемо зимою кожної хвили здорову лакоминку для нашої родини.

Навіть яблука, які можемо дістати й зимовою порою, приготувані в літі на компот чи овочеву юшку у слоїках краще заховують смак і запах.

Приготування слоїків

1. Слоїки вимити старанно у теплій воді з милом, добре виполокати під біжучою водою, гумки теж.

2. Вложити слоїки до баняка з зимовою водою і заварити. Нехай покиплять легко 10 хвилин.

3. Гумок не варити, а тільки перед ужитком замочити в окропі.

4. Вибирати гарячі слоїки по одному на простелену стирочку і наповняти гарячими овочами, не доторкаючи нутра слоїка пальцями чи стирочкою.

5. До наливання вживати спеціальної лійки з широким отвором (можна дістати в крамницях).

6. Спарити гумки окропом і закладати на слоїк. Гумки вживати щороку нові. Через велике тиснення під накривкою вони втраять тугість.

7. Вибрати з окропу накривку, беручи стирочкою згори, добре закрутити і відставити, щоб прохоллоло.

8. На ніч ростелити на столі стирочку, уложити слоїки накривками вниз, щоб перевірити чи щільно замкнені. Зранку, коли протече вогкий кружочок, треба слоїк зужити. Всі інші, прикрутивши ще тісніше накривку, заховати на зиму.

Приготування овочів

1. Овочі вибрати цілі і здорові.

2. Добре сполокати на ситку під біжучою водою.

3. Спарити окропом і зняти обережно шкірку ножом. Середньої величини грушки і бросквині можна залишити цілі, а тоді компот має спеціальний смак. Коли овочі великі, поділити на половинки, вибрати кістки, але до слоїка дати дві-три кістки, що варились враз із овочами.

4. Заварити у ринці воду з цукром (до смаку).

5. Вкладати на кипяток стільки овочів, щоб вкрили поверхню і зварити їх. Накладати до слоїка вилкою, що її перед тим ми замочили в окропі, розсунути овочі, залити соковиком (сиропом), щоб виповнити щільно і вважати, щоб не було баньчок воздуха. Залити рідиною шийку слоїка. Дальше поступати, як сказано при слоїках.

Яблучний мякіш

1. Яблука помити, почистити і покряти на малі кусники.

2. Залити водою до поверхні яблук, розварити, часто мішаючи.

3. Перетерти через ситко, додати цукру до смаку, соку з цитрини коли потрібно і раз заварити.

4. Зливати до приготованих слоїків, як сказано вище.

5. Вважати, щоб не залишались баньочки воздуха поміж мякішем.

6. Добре закрутити накривку і перевірити другого дня.

В цей спосіб можемо приготувати всі роди овочів, чи навіть компоти з мішаних овочів.

* * *

Ой, піду я лугом-полем:
трави радісно шумлять,
медом пахне конюшина,
парко дихає земля.
Білі хвилі котить гречка,
від бджілок аж золота,
дзвонять, грають колосками
і пшениці, і жита.
А на межах — он, волошки
синьо — зорями лягли,
мов Оксанки дорогої,
любі очка розквіли!
Я їх рватоньки не буду,
у пучечок не складу —
лиш очима приголублю
й далі — всміхнена — піду.
І моїй коханій внучці,
що в краю живе чужім,
напишу цього ось вірша
про волошки на межі...

Ір. Наріжна

ТРИ КОТИКИ

А білий мій котик,
Що виліз на плотик,
Збиточник, пустун,
Великий ласун...

А чорний, вусатий,
Що спить біля хати,
Що спить і муркоче,
Той їсти не хоче...

А третій, сіренький,
Такий все чистенький,
Солодкий пестій,
Любимчик він мій!

Трьох котиків маю,
Усіх їх кохаю.
Хто схоче сказати,
Як котиків звати?

Іванна Савицька

ДИТЯЧА ВТІХА

Гей, вакації настали,
Діточкам утіха —
Висипали діти з міста,
Наче каша з міха.

Висипали діти в поле,
Мов з пасіки бджоли,
На вулицях стало тихо,
Пусто коло школи.

А у лісі, у діброві
Розмістились шатра,
Сидять собі пластунята,
Догоряє ватра.

Сидять собі пластунята,
Пісеньок співають,
А над шатрами, мов іскри
Світляки літають. (з)

ПОТІЧОК

Ой, стрибає по узліссі
Срібноводий потічок,
Жебонить водичка чиста
І сміється до квіток.

Квіти личка нахилили
Понад плеса, над ясні,
Подивляють свою вроду
І камінчики на дні.

Йшла Марусенька до ліса
Потічок їй спинив,
Ніжки втомлені в водичі
Сполоскати запросив.

Ніна Мудрик

У ЛІТКУ

Серпневого ранку рано сонце встало,
Золотом облило верхівки дерев,
Яблуко румяне з дерева упало:
Штовхнув його злегка пустун-вітерець,
І промінь грайливий заглянув в віконце,
Перескочив миттю у маленьке ліжко,
Зупинивсь на хвилику, поки ждало сонце,
На віях шовкових, на рожевім личку.
Личко усміхнулось, відчинились очки,
Й дівчинка маленька вистригнула з ліжка.
А промінь грайливий вже побіг в садочок,
За ним простягнулась блискуча доріжка.
А на тій доріжці маленькі ніжки
Збивають проворно росинки-краплинки,
Дзвенить голосочок: „Почекай же трішки!
Пограйся зі мною хоч яку годинку“. —
„О, не маю часу, квіточко рожева,
Всіх треба відвідати, розбудити всіх.
Ось маленьких друзів я пришлю до тебе,
Щоб чудовий ранок не пропав для них“.
Дівчина лишилась у прозорім ранку,
Квіточок нарвала, ягід у кущах,
А в сонячнім сьйві на високім ганку
Вже мама стояла з усміхом в очах.
Чорні оченята також засміялись,
І зрошені ніжки в повітрі мигтять,
Дівчинка і мама радісно обнялись,
„З добрим ранком, любя!“ вони шепотять.

М. С.

Івасик - Бомба

Галя сиділа у вітальні і вчилася, коли оце раптом біля відкритого вікна стався якийсь шум і гамір. І нагло впали їй до ніг книжки її братчика Івасика. А за хвилину він сам ускочив крізь вікно до хати. Дав нурка і стрімголов полетів на долівку вимахуючи руками і ногами.

Галя жажнулася на вид брата. Личко червоне, зіпріле, чуприна розкуйовдана, блюзка розщіплена, розхристаний. А до того личко і руки умазані чоколядовим кремом.

За вікном чути було ще якісь голоси; мабуть вуличників, з якими Івасик мусів сточити боротьбу і від яких утікав.

— Івасику! — скрикнула Галя. — Що з тобою?

Але він не слухав. Перевернув тричі кізла на долівці, потім побіг сходами на поверх і зіхав декілька разів поруччям вдолину. Побіг до їдальні, перевернув малий столик, що на ньому стояла склянка з водою. Склянка збилася, а на підлозі зробилася калюжа. А Івасик тим часом вже вспів станути дуба на килимі серед кімнати. Цього всього йому було ще замало та й він побіг до кухні і давай ковзатися по свіжо вивоскованій долівці. Так він грався. Бігав з кімнати до кімнати. Перевертав меблі, то гавкав як пес, то нявкав мов кицька. Словом, дурів. А Галя ніяк не могла спинити його.

Аж несподівано отворилися двері в горішній кімнаті й татко станули на порозі.

— Що тут діється? Хата валиться? Чи татари напали на нас? Хто це, що це?

— Та то наш Івасик-бомба зі школи вернувся, — обізвалася Галя.

А Івасик на голос татка застиг на місці. Він не сподівався застати батьків дома.

— Івасику! — кликнули грізно татко. — До мене сюди! Так! До лазнички вмиватися, одяг привести до порядку! Ходом р-р-ру-уш! А потім до своєї

кімнати і ніс до книжки! Зрозумів!

О! Івасик-бомба добре це зрозумів; він знає, що з татком нема жартів. Причепурився і сидить похнюплений у своїй кімнатці. Аж тут чує крізь відхилені двері татко щось говорять до мами. Та й Івасик зачув таке:

— Так довше не може бути! Хлопець мені тут цілком здичавів в цій тісній, темній вуличці. Тут нема ні подвіря, ні го-

Аж несподівано відкрилися двері в кімнаті і татко станули на порозі.

родчика, ні де вийти, ні де дітям погратися. Ось, я думаю цей дім продати, а купити малу хатку десь за містом, де був би город і подвіря і декілька деревець.

— О, так, — притакнула мама. — А тепер якраз пора, весна. Я насіяла б квіток, посадила городину. А Івасик по приході зі школи підливав би їх, полов, замітав би подвіря.

А татко далше: — І ще хочу вібрати таке мешкання, щоб у сусідстві була українська родина з дітьми, з якими наші діти могли би гратися.

А мама: — А я думаю до того купити ще й пса, такого чорного, клаповухого, щоб було кому привітати Івасика, як вернеться до хати...

А Івасик-бомба сидить у своїй кімнатці, слухає та й думає:

— То вони, мої батьки, такі добрі для мене? І хатку задумують купити, ще й городчиком і подвірячком, і пса! О, а я думав, що вони на мене сердиті. Ох, як мені соромно! Ні, не буду

я більше таким Івасиком-бомбою... Аж тепер я стану Івасиком-синочком!

...А батьки, що задумали, те й зробили.

Олена Цегельська

ЗАГАДКИ

1.

А що то за штука,
Що цілий день кука?

Не думає, не гадає,
Тільки хвостом махає;
Під ніс собі муркотить,
Чужий вік числить.

(иґлеоґ)

2.

Біжить свинка, вирізана спинка,
Озирнеться назад, аж і сліду
не знає.

(нєвоґн)

Тайна старого дуба

Серед ліса, близько броду, ріс дуб високий та дужий. Зараз таки у його підніжжя випорпав собі яму сірий заяць, далі білка — руда спинка розгостилася на міцній, дубовій гілці, а ще вище дикі бджоли гніздо зліпили і співучі соловейки збудували затишну хатку. На самому верху господарювала мудра сова.

Звірятка жили у великій згоді, зла не чинили нікому, взаємно поважали себе і здоровкали.

Старий дуб радо давав захист перед непрошеними гістьми, хоронив буйним листям від зливних дощів, завірюхи й від жагучого літнього сонця.

Позавидував звіряткам тихого щастя товстий бобр-ненажер, що жив під берегом лісового потоку. А треба вам, діти, знати, що бобри — це великі шкідники, що обгризають деревну кору і гострими, передніми зубами іноді повалюють цілі дерева та роблять із них водяні греблі. От такий то поганий, товстий бобр приволікся вночі під знайомого дуба і почав його гризти. Він гриз і гриз немилосердно дубову кору — і щойно біля ранку покинув свою шкідливу роботу.

Коли пробудилося сонечко, перший зайчик завважив страшну шкоду. Він скликав звірків на важливу нараду і вони явилися швидко, усі перелякані й зажурені. Навіть сова, що звикла ранками відсипляти недоспану ніч, злетіла вниз.

— Біда нам, — промовила вона з журбою — треба продумати якусь раду, але швидко, бо другої ночі бобр знов загостить під наше дерево. Так він робитиме доти, поки не повалить дуба додола.

Співак соловей затріпав крильцями і сказав:

— Коли в того бобра хоч трохи чутливе серце, то ми привітаємо його тужливою піснею і йому відхочеться нищити наше рідне дерево.

— А ми почаствуємо його солодким медом, — відозвалися

дикі бджоли — і смачними горішками — докинула білочка.

— Попробувати б можна, — відозвався боязко зайчик, що зроду трустик, не важився ставати віч-на-віч із таким страшним звірем.

Як тільки настала ніч, приволікся під дуба той самий бобр і взявся за погане діло. Чудова соловейкова пісня на мить полонила боброве серце і він припинив роботу. З дерева посипалися жовті горішки, помазані пахучим медом і впали зараз таки біля бобрових ніг.

— Співаки з вас хороші, — сказав він — співаєте, аж серце щемить, ще й вгощуєте, та мені слухати пісень нема коли, робота чекає...

Ще тієї самої ночі бобр нагриз стільки дубового дерева, що звірки аж зжахнулись ранком, як побачили свою шкоду. Вони знов зібралися на нараду, усі зажурені, засмучені великим горем. Дикі бджоли гуділи з досади і пересердя, білочка журилася долею своїх маленьких. Соловейки замовкли, а зайчик тремтів за власну шкуру, бо його хата на самому низу.

— Біда нам, браття, — загворила стара сова. — Лютий, зубатий ворог напосівся на наше рідне дерево тому, що воно гарне, затишне й здорове. Та горе йому, тому загарбникові чужої власності. Обєднавшись в одну, спільну родину, боронитимемо нашого дуба до останніх наших сил, до останнього віддиху.

Соловії, уся білчина рідня, бджоли і зайчик з жінкою і діточками обступили кругом мудру сову і пильно слухали її розумних порад. Дужий дуб шумів зеленим листям, зберігаючи велику таємницю...

Порадившись, звірки розійшлися, кожний до своєї роботи. Заяча сім'я відразу взялася копати глибоку яму, зараз таки під самим дубом. Десь біля полудня засідка була готова, ще й добре замаскована сухими гілками і хворостом. Білочка

громадили в дупло каміння і грудки сухої глини. Сова гострила сильного дзьоба, а бджоли готовились до безпощадного нападу.

Настала ніч. З темряви виринула боброва голова і страшні, жовті зуби, готові до нищівної роботи. Та тут затріщало щось, захрустіло і боброве тіло завалилося в глибоку яму.

— До наступу! — закричала голосно сова. — Бий, кусай, проганяй ворога!

З дерева посипалися каменюки і груддя сухої глини прямо в боброві очі. Зайчики вискочили з укриття і жбурляли в яму пісок і дрібне річка. Бобр стогнав і просив помилування. Останками сил видряпався на край ями, волочучи зломану ногу. Тоді знялися дикі бджоли й зо злістю кинулись на погану звірюку.

— Так йому, так йому, — кричала люто сова, і дзьобнула бобра раз і другий в праву лопатку.

Переляканий несподіваною обороною бобр ледве доволікся до своєї нори, вилизуючи свіжі рани. О, він ніколи не сподівався того, що малі, безпомічні звірки так хоробро захищатимуть свою домівку. Ще тої самої ночі бобр вибрався звідсіля геть, шукаючи нового захисту.

А що сталося зі старим дубом?

Хоробрі звірки святкували велику перемогу. Вони зараз таки заліпили дубову рану глиною і бджільним воском, сова заходилася біля цілющих ліків. А на дереві, на видному місці, написали звірятка великий напис:

„Це наш дуб, ми за нього боролися — і побідили!“

Іванна Савицька

Вже вийшла з друку
збірка віршів
Іванни Савицької
“ С Е Р П Е ”

Ціна 70 центів
Замовляти в Централі СУА

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

THE UKRAINIAN WOMAN EDUCATOR

The educational role of the mother had not been uniform through the ages. In olden times a mother's influence had been spontaneous, only in the last two centuries it assumed organized forms within the society. It is especially interesting to observe this course in the Ukrainian society the mother had exerted her individual influence over the family since times immemorial. And as an educator in the organized community she revealed herself very early to be of potent force.

In the 60's of the last century an Ukrainian educator Christie Alchevska conducted a Sunday school in Kharkiv. She was a physician but was engaged as an enthusiastic worker in educating the children of the working class. She was under influence of populist slogans and teachings, very popular in Europe at that time. She wrote a book with recommendations for the people what to read.

Alchevska set an example for many a young girl. Daughters of rich landowners took the lead in starting schools in the villages. Many girls went abroad to study since the universities in Russia were still excluding the women.

In Kiev two sisters opened up a kindergarten. They were rearing the children in a large room of their apartment in accordance with modern principles of education. One of the sisters, Sophia Russova, subsequently became a prominent Ukrainian pedagog.

Another manner of education was chosen by Maria Hrinchenko. She was a teacher and worked together with her husband. Boris Hrinchenko, also a teacher as well as an author and a distin-

guished philologist. They were forced to teach pupils in Russian, yet, both decided to teach Ukrainian to them, too. They edited an Ukrainian primer and other books for the children. Thereupon they were persecuted for these efforts by the Czarist Russian government and hence they were unable to continue their educational endeavor. Still their move had been momentous and there were many who followed their initiative.

Hrinchenkos likewise engaged in educational work for adults. They contributed their labor to forming of an educational society named Enlightenment (Prosvita) which was gathering the youth as well as the older people. This educational club was stressing mostly the studying of history and literature of Ukraine as well as developing of national consciousness. These clubs spread all over Ukraine and achieved a great deal in their activities in spite of persecution by the Russian government.

The mentioned personages of the 19th century became the guiding light for the furtherance of education of Ukrainian youth. The leading Ukrainians then realized the necessity of bringing up the youth in the spirit of Ukrainian tradition. Until then there was not much chance for such advancement since the Czarist Russian government would suppress any initiative in this respect. Only during World War I an opportunity offered a trial. And the Ukrainian women in Kiev started a shelter to take care of war orphans and refugees. They organized special centers where they managed to teach to sing Ukrain-

ian songs and at times also to read and write Ukrainian.

After the revolution of 1917 there opened a great field for Ukrainian schools. Ukrainian women, pedagogs and progressive social workers, embarked on the action. They first started Ukrainian schools in Kiev, including the first Ukrainian high school. The ministry of education of Ukraine included many women educators. One of them was Sophia Russova, an author of many books on pedagogy.

After the occupation of Ukraine by communists in 1920, the women educators did not abandon their efforts. Even in the worst conditions of starvation they continued their toil. They strove to raise the level of popular enlightenment. True, they were unable to rear the youth in Ukrainian patriotic spirit, still they managed to contribute to the efforts of liquidating the illiteracy. Such circumstances lasted until 1928 when the Russian bolshevik government set out to persecute mercilessly the Ukrainian educated classes. The teachers were the first victims. Since they enjoyed influence over the youngsters as well as over masses of the common people, they were considered most dangerous to the communist regime. In the course of that period many idealists from among the Ukrainian teachers perished.

At the same time the Ukrainian schools in West Ukraine were ruthlessly curbed by the Polish government, and the Ukrainian people had to rely for the most part on Ukrainian private schools maintained by private sources including the donations by Ukrainians from United States and Canada.

The first Ukrainian high school for girls had been established at the city of Peremishl some 50 years ago. It was led by Maria Primivna, who although not a

college graduate still possessed great educational talent.

A woman of forceful individuality, also known for her social activity, Constance Malitska was engaged mostly in carrying on elementary school development. In 1914 she was deported to Siberia by the Russian authorities of occupation where she remained for four years.

The Ukrainian kindergarten system was started by an Ukrainian society known as Ukrainian Shelter. Its program was elaborated by its leader Maria Pasternak. Also the Ukrainian Scouts were most ardent workers in the educational field. K. Paliyiv was the leader of Ukrainian Girl Scouts.

During and after World War II a great mass of Ukrainians escaped from the barbarous Soviet regime fleeing to Western Europe where they remained for years as DP's in the camps, mainly in Germany and Austria. The Ukrainian women did not neglect their educational work even there. On the contrary, they were toiling still harder in order to organize the Ukrainian kindergartens and schools.

The resettlement that soon followed, created more serious problems for Ukrainian women relative to rearing and educating of their children. Having arrived in strange countries, almost unknown to them, and possessing no knowledge of English or Spanish, as well as facing economic hardships, they were at a loss as far as taking care of their offspring was concerned. Very often the mother was forced to work in a factory and thus to neglect her children.

The Ukrainian mothers do not rest, however, and do not forget their mission.

In large cities throughout the free world, namely in the United States, Canada, Australia and So. America, the Ukrainian mothers are organizing Ukrainian kindergartens and evening schools. They also bought estates and farms for summer camps for the youngsters. The organization of Ukrain-

ian boy and girl scouts is growing too.

All these educational efforts and achievements must be attributed mostly to Ukrainian women, their patriotism and hard work,

for they, regardless of conditions, realize that only through proper education their children will become good and reputable citizens of Ukraine or of an adopted country.

8 YEARS OF IMPRISONMENT FOR 8 CORNCOBBS

In the village Uspenivka, district Zaporizhya, in Eastern Ukraine, there lived the family of Yatsenko. The couple Okhrim and Kilina, both middle aged, had six children.

They did not join the "kholkhoz" (collective farm). No propaganda or coaxing had any influence upon them. "We are poor people, did no wrong to anybody, and we do not owe anyone anything — so why should we go into that kholkhoz? Who shall feed our children there?" These were the words of their defense against any kholkhoz contrivance.

Still the bolshevik authorities found a way to get them. In the course of two years they were imposing on the Yatsenkos one tax after another, beyond their ability to pay. This was in fact a punishment for their insistence to remain individual farmers. Besides, the couple was compelled to turn over to the government an exorbitant amount of crops. The Yatsenkos had to incur debts in order to carry through the straits. The family could barely sustain on what the parents earned working also for other families. The relatives helped too, for they took mercy on the children. And yet the plague did not make them bow to the exaction.

Then the decree of August 7, 1932 was announced. Kilina didn't know anything about it, since she had no time or chance to read any notices. Once she was passing a corn field where the corn had already been gathered. She thought that perhaps a few cobs might have been left behind and she might pick them and bring home a little food for her children.

She went about the field and after arduous searching found eight ears of corn abandoned following the harvest. She put them in her apron and was hurrying home. Or else — she thought — they would perish.

Yet her thoughts were interrupted by momentary appearance of the guardsman Roman Vodney on horseback. He instantly ordered her to the village council. She was kept there over night, and the next day a trial took place. The court's verdict — for 8 corncobs 8 years imprisonment in a penal settlement at Mariupol. Afterwards Okhrim remained alone in the household, to take care of the children.

He came to grief and desolation. After two years of suffering he packed up some little things to take to his imprisoned wife. He traversed 75 kilometers to Mariupol.

In Mariupol he asked permission to see his wife in custody. The guard received him genially and promised to bring his wife after a while, whereupon he was taken to the gate where his wife lay dead in a cart.

He was permitted to take the corpse and to bury. He wheeled the dead body outside the city, borrowed a spade from the villagers, dug a grave and buried his wife somewhere. He could not place a cross on the grave as there was no wood. Then he brought back the cart and started home to tell the children that their mother was dead.

She died for eight ears of corn, yet she kept her and her husband's resolution not to abandon their small individual farm.

У змаганні матерей

Жіночий рух змагав до урівноправнення жінки. Він досягнув його, в великій мірі, хоч до повного осягу ще багато залишилось. Та він замало увійшов у відмінність жіночих завдань. А головно в те, що в ньому коріниться багато жіночих прикмет — материнство.

Чомусь здавалося, що жінка мусить доказати свою рівноправність у різних званнях, у науці, в мистецтві. А велике творче діло формування дитини — не брали під увагу. Так далеко, аж за нього стали братись інші чинники і довели в тоталітарних системах до знехтування материного впливу взагалі.

Проти цього повстали матері світу. Зрозуміли, що за те святе право треба боротись. Але й треба зглибити його сучасними засобами науки. І жіночий рух охопив боротьбу за місце матері у світі.

Шість літ існує Світовий Союз Матерей. Встановленням Хартії Матері він подав рямки, в яких зясоване становище матері в суспільстві. На трьох конгресах розгорнув поодинокі ділянки материнських завдань. Поклав основи під це змагання, яке щойно шукає своїх доріг.

Українські матері зразу підхопили цей клич. Здається немає більш страдального материнського шляху, як у матері недержавного народу. І вже на першому конгресі в 1947 р. українська делегація у складі: пп. др. О. Піснячевська, Л. Крушельницька, М. Дейчаківська і Н. Марківна видвигаютъ це питання. Воно зустріло вже прихильну оцінку, хоча в конгресі ще брали участь відпоручниці сателітних країн.

А на черговому конгресі в 1950 р. українки вже виступили, як повноправний член М.М.М.

У тому ж році СФУЖО увійшло в члени М.М.М. і вирядило делегацію, що складалась із др. Ол. Піснячевської, інж. З. Витязь, Ол. Сулими та І. Павликовської. Коли дві останні через папшпортові труднощі не могли прибути, тоді реферат Ол. Сулими і З. Витязь відчитано, а тези цих рефератів увійшли до резолюцій конгресу.

Почалась праця нового етапу М. М. М. СФУЖО створило для звязку Виховну Комісію під головуванням п. Надії Іщук. Виховна Комісія стала збирати матеріали при помочі анкет. Педагоги й матері всіх наших поселень надсилали відомості про економічне положення української матері-поселенки, про її виховні труднощі і завдання, тощо. Частину цих матеріалів помістив Світовий Союз Матерей у своїй газеті. Та основна частина їх послужила для опрацювання двох рефератів на актуальний конгрес.

У конгресі М.М.М. в 1953 виступила наша делегація з 8 осіб під головуванням п. інж. Витязь, місто голови СФУЖО. До складу делегації належали: пп. А. Худа і Н. Пришляк із Бельгії, пп. А. Сапрун і Н. Гладій із Франції та М. Дима і І. Павликовська з Канади. Перебіг конгресу подаємо на іншому місці. А тут слід підкреслити лише, що на третьому конгресі ми були не тільки повноправним членом, але й активним співробітником.

Наше становище в цій міжнародній централі стає щораз міцніше. Та цим не можна вдоволитись. Здобуття такого місця вимагає праці, фахового підходу і вміння заступати свою справу. Перед українськими матерями виринають нові завдання. Л. Б.

ПРО ОДИН „ДЕМОКРАТИЧНИЙ” КОНГРЕС

Саме в тому часі, як відбувався конгрес М.М.М. у Брюсселі, зіхався Світовий Конгрес Жінок у Копенгазі. Скликала його відома Міжнародня Демократична Федерація Жінок, що постала за комуністичною ініціативою в Парижі у 1945 р.

Праця цієї Федерації не була голосна до тепер, хоч вона й реклямує себе централею, й начислює 135 мільонів членів у 65 країнах. Та перший її зїзд у Парижі в 1945 р. а другий у Будапешті в 1948 р. розробляв тактику опанування жіночих мас. Сказано було, що: „Жінки являють собою половину людства і в міжнародньому фронті миру вони є великою силою”. Тому й пішли різні заходи, щоб цю „половину людства” здобути й змобілізувати для себе. Для цього служать гарні демократичні гасла, причепурені відповідно для західнього світу. От хочби гасло актуального конгресу, що звучить: здобути й забезпечити права жінки у світі миру. Запрошення обіцяє, що на конгресі буде змога „жінкам різних політичних поглядів і релігійних переконань та різного життєвого підходу обмінятись вільно своїми думками.”

Міжнародня Демократична Федерація Жінок до тепер стягала в свої ряди усі прокомуністичні жіночі організації. Тепер почалась кампанія за втягненням всього жіноцтва, зорганізованого чи ні, байдуже якого віроісповідання чи політичного переконання, у свої ряди. Тактику свою подає в бюлетені з 7. березня ц.р. Жінок не можна вхопити загальними кличами, сказано там, працю над ними треба розгортати дуже подрібно. Дискусії повинні торкатись спеціальних жіночих проблем і то з окремим підхо-

На Конгресі МММ

Велика зала нарад Брабану заповнилась жіночими голосами. Це представниці матерей 17 держав відбувають свій зїзд. Між ними — окрім струнких французенок і бельгійок — білоголові англійки, огрядні німкині, чорняві італійки й еспанки. Є кілька матерей із Індонезії і В'єтнаму в народньому вбранні. А тут і групка українок із 8 осіб. Вже втретє виступають поруч матерей цілого світу.

Пополудні починаються на-

дом до жінок-матерей, господинь, робітниць... Бюлетен закликає також звертати увагу на членок інших жіночих організацій, не тільки провідних, а головню рядових.

Що це нам каже? Що починається наступ на ряди мало зорієнтованого, байдужого західнього жіноцтва. Большевицька пропаганда зважає користі, які може дати їй ця "половина людства" і шукає зручно доріг до неї.

На щастя провід міжнародніх жіночих організацій уже свідомий цієї небезпеки. Національна Рада Жінок Америки уже розіслала остереження своїм членам-організаціям, а німецький урядовий Informationsdienst für Frauen повідомив про те зорганізоване жіноцтво західньої Німеччини. Та багато жінок не свідомих небезпеки, повірять у приманчиві гасла конгресу. Тим більше, що вони піддержані численними публікаціями й радіовисильнею "Голос Жінок Світу" із Варшави, що передає різними мовами.

Ця подія пригадує знов нам, українкам наш обовязок. Освідомляти чужину, пригадувати про боротьбу нашого народу, демаскувати фальшиві гасла, аналізувати теперішні потягнення — це складові частини наших завдань. Та над усе — знайти правильний підхід до західньої людини. Бо це велике вміння і до цієї теми ще повернемось.

Після святочного відкриття, в якому взяв участь міністер здоровя Бельгії, промовила містоголова М.М.М. п. де Ляліє, а секретарка п. Делем подала короткий перегляд праці М.М.М. Першого вечора приймав делегаток бельгійський комітет М.М.М. себто господині конгресу.

Вступні формальности закінчені. Другого дня зранку вже можна приступати до ділових нарад. І так о год. 10-ій відкриває їх п. Ірина Мансо, член управи М.М.М., посадник міста Шатійон у Франції. Темою є „Мати і здоровя дитини“. Дві доповіді — одна з рамени М.М. М. (др. Фей, Англія), а друга з рамени Міжнародньої Організації Здоровя (др. Деле, Бельгія) — навітлюють цю тему. Доповнення подає представниця Індії і Франції. Слідує дискусія.

Подібно побудовані дальші наради. Чергове пополудне проходить під проводом п. Шумахер із Німеччини. Темою нарад є „Мати й умове виховання дитини“ Доповідь читає п. д'Арсі, член управи М.М.М., а доповнює її п. Арнуль (Бельгія), член ЮНЕСКО. Другу доповідь про фахове приспособлення читає литовка п. др. Салсавкас, професор університету з Оттави, Канада. Доповнення до цієї теми подають представниці Бельгії, Німеччини й чорної Африки. Слідує дискусія.

Увечорі приймав делегаток і гостей міністер здоровя Бельгії з дружиною.

Третього дня конгресу перебирає провід член управи М.М. М. п. Вітсакіс із Греції. Головну доповідь на тему „Мати й виховання індивідуальности“ виголошує п. Ксавіє де Сільвейра з Бразилії. Доповнює її п. Перрен з Франції, що говорить про молодечі організації. Доповнення до цієї теми подають представниці Іспанії, Бельгії, України й Перу. Іменем української делегації п. Наталя Гладій подала витяг із обох наших

рефератів, у ділянці виховання почування й волі. Вказала на намагання української матері-емігрантки і важке становище української матері на рідних землях. Слідувала дискусія, в якій п. Гладій пояснила ближче наші домагання.

Тут же покликано до слова п. Марію Диму, голову ЛУКЖ із Канади. Вона виголосила привіт від матерей Канади, що стратили синів в обороні Європи та розказала про Лігу Українських Католицьких Жінок, яку вона очолює.

Чергового пополудня перейняла провід конгресу п. Гільтль — посолка до австрійського парламенту. Темою нарад було — „Мати й родинне та суспільне виховання“ Доповідь виголосили італійки п. Бруна Сторкі і графиня Аманія ді Сільварана. Їх доповідь доповнила п. Карон, секретарка Громадського і Суспільного Союзу Жінок із Франції, обговорюючи державницьке виховання. Доповнення подавали представниці ЗДА, Голяндії і Швейцарії. Слідувала дискусія.

Увечорі приймав делегаток і гостей посадник м. Брюсселі у залі прийнять ратушу.

Четвертого дня нарад прочитала містоголова М.М.М. проєкт резолюцій конгресу, над яким розвинулась дискусія. По ухваленні їх, міністер освіти Бельгії заквив конгрес промовою, в якій підкреслив осяги конгресу та розказав про освітньо-виховні пляни Бельгії.

Того ж дня відбулись загальні збори Світового Союзу Матерей. У них узяли участь уповноважені представниці українок — пп. Зінаїда Витязь і Ірина Павликовська. Представницею українок до Ради М.М.М. вибрано п. Олену Лотоцьку із ЗДА, яка й до тепер займала це місце. Головною темою нарад була зміна статуту М.М.М. та нова редакція Хартії Матері.

Увечорі приймала делегаток на окремому прийнятті містоголова М.М.М. п. де Ляліє. Тут

по відбутому конгресі пройшов живий обмін думок та вражень. Іменем української делегації виступила п. З. Витязь, голова Обеднання Українок Бельгії, яка подала свої враження та попрощала провід конгресу.

Офіційна частина конгресу закінчилась. Та не порвались ті звязки й почини, що постали під час спільних нарад і дискусій. Вони являються ще одним надбанням, що допоможе нам пізніше розбудувати нашу працю серед матерей світу.

Перегляд резолюцій конгресу подамо в черговому числі.

ЧИ СПРАВДІ „КОРЧОВАНІ ДУШІ”?

Стаття М Зибачинської „На суд життя!“ в ч. 1 „Н. Ж.“ навіяла багато думок, що шукали відповіді. Та якось не хотілося забирати голосу. Здавалося, що тут повинні промовити урожденці східних земель, що вивнесли двадцятилітню каторгу на своїй спині. І можуть найкраще засвідчити про „велику рутну“

Відгук, що його знайшла стаття в американській українки Марії Л. Семенини (ч. 5 „Н. Ж.“) мене застало. Виходить, що стаття М. Зибачинської їй та її чоловікові незрозуміла. Марія Л. Семенина питається, навіщо стільки фраз?

Знов прочитала я статтю й вирішила відгукнутись. Злучивши свої й Марії Л. Семенини заміти в одне.

Стаття справді нелегко написана. Її треба прочитати двічі або й тричі, щоб уловити провідну думку. А це — правду каже Марія Л. Семенина — є поважним мінусом статті. Бо кожному провідну думку треба подати в „легкій до читання формі“ Тоді вона дійде до загалу читачок. Світ не має сьогодні часу для відгадування замірів. Стаття в газеті чи журналі може різнитись від себе стилем, популярністю, але все мусить бути ясна.

Та в мене постало застереження не тільки до побудови її.

Перший відривок викликав підхід до теми. Авторка закликає еміграцію до освідомленої роботи про суть большевизму. Вона розгортає різні ділянки його завдання — соціальне положення жінки в ССРСР, життя дитини та інші. Багато з того вже розгорнула наша еміграція перед західним світом. Та завдання це слід продовжувати й розробляти.

Свою пропозицію авторка попередила твердженням, що змальовує ситуацію на рідних землях „великою руїною“ На її думку, там залишилися тільки „корчовані душі“ або плянтації таких, що „легкостворні для Москви“ Виходить, що немає там „людей великої проблематики“, а тільки московські шовіністи типу Нікити Хрущова, чи комунарі-орденоносці як Сосюра.

Із цим ніяк не можна погодитись. Досвід двадцятиліття, що його провела Україна під большевицькою окупацією, виказав це. Процес Спільки Визволення України і самогубство Миколи Хвильового — це були два різні бігуни спротиву. Він вибухав у різній формі, палав, жеврів і тлів, щоб зайняти знову при найближчому струсі.

Хіба можна припускати, що ці сили завмерли? Вже сама сполука всіх українських земель в одне викликала певні процеси, що скріпили сили народу. Терор ломить характери, це правда. Але тільки слабшу частину їх. Другу, сильнішу, він загартує і кріпить.

Тому не можна так обезцінювати тих, що будують життя на рідних землях. Еміграції дана тепер можливість розказати світові правду про суть большевизму. Та це не значить, що вона єдина формує методи боротьби з большевизмом, і що вона знає їх усіх. Тут велике слово матиме рідний край та його державотворчі сили.

Лишається побажання до авторки добре задуманої статті: не кидати легкодушно тверджень, що вражають і кривдять! **Західнячка**

СОЮЗ УКРАЇНОК АВСТРАЛІЇ

Накладом Гол. Управи СУА появилася невеличка брошурка під повищою назвою. На зміст її складається коротка стаття про український жіночий рух та точні дані про оснування й побудову Союзу Українок Австралії. Із неї довідуємось, що в СУА обіднались українки з трьох стейтів (Нова Південна Валія, Вікторія і Південна Австралія). Головні напрямні праці СУА йдуть по лінії культурно-освітньої роботи, допомоги потребуючим, інформацій про Україну та товариського життя української громади.

Одним із успішних осягів СУА було свято Лесі Українки англійською мовою, влаштоване для австралійських гостей. Відкрила його п. Ловер, голова „Newaustralian Culture Association“, а реферат про поетку вголосила п. Віра Левицька. Осередком вечора був фрагмент із „Лісової Пісні“, продеклямований англійською мовою (Л. Пеленська, М. Мейзон і М. Харів) із перекладу Персіваля Канді. Дальшими учасницями програми були співачка Таїсса Тарас і скрипачка Кляра Скрипченко. Пояснення англійською мовою подавала голова стейтової управи СУА п. Процюк.

Вечір викликав живий відгук серед австралійських гостей та в пресі.

В поході по вулицях Сиднею з нагоди Австралійського Еваристійного Конгресу (учасників походу 21,000, глядачів пів мільона), виступила й група українських жінок, що збирала численні оплески. За вдатний виступ групи одержала голова кружка СУА в Сиднеї п. І. Мамчак окреме признание.

ІЗ КОНЦЕРТОВОЇ ЕСТРАДИ

Дня 6. квітня виступила молода співачка Марія Балюк із власним концертом у Монте Гранде, в Аргентині. Перша частина програми обіймала твори чужих, а друга українських композиторів. Вдячна публіка нагородила співачку оплесками і квітами.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 1. квітня до 30. червня 1953
Річна вкладка і організаційний фонд:

Від. 18	Джамейка	5.00
21	Бруклін	20.00 5.00
24	Елизабет	20.00 10.00
26	Дітройт	20.00
30	Клівленд	20.00
31	Дітройт	20.00 5.00
33	Клівленд	20.44 5.00
47	Рочестер	20.00 5.00
49	Боффало	20.00

Фонд Централі СУА:

Від. 10	Філадельфія	15.00
17	Міямі	24.00
18	Джемейка	35.00
21	Бруклін	18.00
23	Дітройт	39.00
24	Елизабет	50.00
31	Дітройт	20.00
46	Філадельфія	95.00
47	Рочестер	60.00
48	Філадельфія	65.00
49	Боффало	11.00

Вкладка до СФУЖО:

Від. 17	Міямі	2.40
18	Джемейка	5.10
21	Бруклін	10.45
23	Дітройт	5.85
31	Дітройт	2.50
47	Рочестер	9.00
49	Боффало	1.65

Фонд Дому СУА:

В. д.	4	Нью Йорк	1 уділ	100.00
	8	Бронкс	1	100.00
	18	Джемейка		50.00
	22	Шикаго	1	100.00
	30	Клівленд		19.50
	45	Манчестер		20.00
	47	Рочестер	1	100.00
	48	Філад.	1	100.00
	55	Шикаго	1	100.00
	О.	Степаник, Клівленд		10.00
	Рога	Вибирана, Лос Енджелес		10.00
	Марія	Демяник, Філад.		1.00
	Окружна	Рада СУА, Філадельфія		50.00

Резервовий фонд:

Від. 26	Дітройт	15.00
30	Клівленд	5.00

Пресовий фонд „Н. Ж.“

Від. 17	Міямі	10.00
22	Шикаго	25.00
24	Елизабет	5.00
30	Клівленд	19.50
33	Клівленд	5.00
46	Філадельфія, збірка з нагоди ювілею 25-ліття членки М. Сєнюк	6.00
45	збірка з нагоди уродин членки Р Гащук	10.00
„	Ютика	10.00

Марія і Василь Чарнецькі, Нью Йорк, збірка з нагоди 25-ліття подружнього життя 25.00

Роза Вибирана, Лос Енджелес 10.00

Аполонія Дзюма, Бронкс 10.00
Павлина Боднар, Дітройт 5.00

Жін. Секція ім. Л. Українки, Лос Енджелес 5.00

п. Н. Н. Філад. 3.00
Роз. Сидорик, Шикаго 2.50

о. М. Кашуба, Ковствіл 2.00
Марія Гудз, Шикаго 2.00
Соня Микитка, Никсон 1.00

Конвенційний фонд:

Від. 2	Честер	10.00
7	Акрон	10.00
8	Бронкс	10.00
13	Честер	10.00
14	Клівленд	10.00
18	Джемейка	10.00
21	Бруклін	10.00
26	Дітройт	10.00
30	Клівленд	10.00
31	Дітройт	10.00
33	Клівленд	10.00
36	Шикаго	10.00
37	Дітройт	10.00
40	Аллентаун, дар	10.00
46	Філадельфія	10.00
48	Філадельфія	10.00
55	Рочестер	10.00
56	Шикаго	10.00
„	57 Ютика	5.00
Аннета	Л. Кмець, Йонкерс, дар	10.00
Від. 32	Ст. Луїс, дар	10.00
Марія	Кукіз, Клівленд, дар	5.00
Анна	Чорній, Балтімор	1.00

ШИКАГО, ІЛЛ.

Виступ на телевізії

Нещодавно відбувся показ українського куховарення на телевізії. Переводила його голова 22 Відділу СУА п. Анастасія Федуняк. Із українських страв вона вибрала дуже популярний борщ, що вже в Америці відомий, та часто виступає у ряді польських чи російських страв. Тому доповідниця подала інформативний вступ про Україну та характеристику її харчу і зясувала приправлювання борщу, як питомої української страви. Серед публіки було велике зацікавлення. Відділ дістав багато замовлень на куховарську книжку англійською мовою, що вийшла у Філадельфії.

МАЯМІ, ФЛА.

Несподіванка

Коли Анна і Теодор Наконечні дожили 35-ліття свого подружжя, членки 17 Відділу рішили влаштувати їм несподівану гостину. При допомозі свояків, що саме гостювали в них, п. Захарків, викликали їх із хати, щоб можна було прибрати столи й коли господарі повернулись, застали вже в себе святочну громаду, яка вручила їм гарний дарунок. Ювіляти дякували зі сльозами в очах. Гості добре забавились, але й не забули за пресфонд „Нашого Життя“ Збірка дала 10 дол., а на те зложились: п-во Наконечні 2 дол., по 1 дол. пп. Рій, Майк, Захарко і Ямник, а решта дрібними.

Юстина Маїк, гол.

Допис про Свято Матері в Клівленд, О., появиться через брак місця аж в черговому числі.

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 57	Ютика	90.00
„	47 Рочестер	38.00
Українська	школа при гр.-католическій церкві, Бостон (з дитячих імпрез)	30.00
Від. 6.	Рочестер	20.00
Софія	Маслянка, Філад.	5.00
Марія	Ленчук, Елмгерст	5.00
І.	Коровицький, Бруклін	1.00
З подякою		
Антоніна	Кульчицька, фін. сек.	
Марія	Вабяк, касієрка	

Десята Конвенція С У А

Перший день нарад

Дня 30. травня о год. 10.30 вже заповнилась велика зала Народного Дому делегатками і гістьми. На сцені засіли членки конвенційного Комітету, що підготовляли зїзд. Голова Комітету п. Марія Прокопович відкриває нараду і представляє членок Комітету та зясовує пророблену роботу. Передає слово голові Централі С У А п. Олені Лотоцькій.

Пані голова підкреслює важливий момент, що зібрав делегаток і гостей у цій залі. Десята конвенція — це поважний етап організації. Це двадцятьвісім літ літ невтомної праці, що їх зложило ціле одне жіноче покоління у користь свого ідеалу. Це є також зворотний пункт, яким організація докаже свою спромогу дальше розвиватись і сприймати нові кличі.

Після цього короткого вступу п. О. Лотоцька вітає дорогу гостью десятої конвенції — голову СФУЖО п. Олену Кисілевську. Зала підтримує довгими оплесками цей привіт, під час якого невеличка постать нашої сеніорки виходить на сцену і займає місце серед членів Конвенційного Комітету. Слідує представлення нової гості: радної міста Дітройту п. Марії Бек, яка прибула привітати конвенцію в імені посадника. Теплими словами підкреслила вона значення цього зїзду та радість міста, що привітало конвенцію окремим написом на ратуші. Щирими оплесками подякувала зала за привіт, радіючи, що наша жінка дійшла до такого становища та оправдала себе в управі міліонового міста, як правник та громадська діячка.

Слідує вибір президії. Зала видвинула кілька пропозицій, та з здоровних чи інших причин кандидатки відмовилися. Врешті погодилась проводити зборами п. Олена Гординська з Нью-арку. Містоголовами зборів обрано пп. Катерину Хомяк із Дітройту і Марію Головей із Нью-Йорку. Секретарками зборів вибрано пп. Марію Демидчук із

Нью-Йорку і Анну Олійник із Честер, Па.

Президія займає місце на сцені. На окреме прохання залі засідає при президіяльному столі голова С У А п. О. Лотоцька.

Слідуючою точкою нарад є реферат п. Марії Біляк „Завдання української жінки на еміграції”. Доповідниця виголошує його виразно і з чуттям. Перед слухачками розгортається картина життя-буття українських жіночих організацій.

Зясувавши коротко початки жіночого руху, накреслила вона лінії розвою жіночих організацій. Вийшовши з одного кореня, розростались вони в окремі товариства, а кожне покоління видвигало нові кличі. Переломним став момент, коли великій частині жіноцтва прийшлося покидати рідну землю і йти на нове поселення. Тоді то зродилась ідея нового світового центру для всіх розсіяних, що давала б напрямні та піддержувала на дусі. (СФУЖО). І тоді також видержала життєву про-

бу ідея, що лягла в основу жіночих організацій. Бо хоч життєвий шлях українок із рідних земель та еміграції пройшов різно, проте на новому поселенні, на терені Союзу Українок Америки вони себе віднайшли.

Тепер іде приспособлення одних і других до себе. Це не є легкий процес, бо життя й навички своє зробили. Та в виду спільної нашої мети це дрібниці, які треба вміти недоглянути або перебороти. Головне, щоб ми пам'ятали про збереження моральної вартости українського народу.

Перед українською жінкою зарисовуються певні завдання. Вони не є нові й переломові, але вагу свою дістають тоді, коли увіллємо в них новий зміст. Виховна роль української жінки на еміграції стає ще більш важлива, тому, що мати може покласти основи під національну свідомість дитини. Організація потрібна їй на те, щоб обмінялась досвідом, скріпилась душевно серед чужого моря. Та

З нагоди десятої конвенції С У А влаштовано виставку народнього мистецтва, яку зreferуємо в черговому числі. На світліні пп. Ірина Козаченко, референтка бенкету та Ірина Іваницька, референтка виставки на тлі експонатів

довкруги нас ще є багато лиха й недочає. Як серед залишенців, так і серед давних і нових поселенців є багато горя, яке може втишити дбайлива жіноча рука. А на тих, що спосібні, накладає еміграційна дійсність ще й обов'язок — інформувати про Україну.

Та поза цими ділянками жіночого організаційного життя — виринає перед жіноцтвом нова вимога часу — оздоровлення нашого громадського життя від свар та межусобиць. Щоб краще зясувати це домагання, поміщуємо цю частину реферату в цілості.

Після реферату М. Біляк заряджено дискусію. Зголосився цілий ряд дискусанток. Всі стверджували, що відносини в США між давньою, а новою еміграцією налагоджуються, бо всіх нас єднає та сама ідея. П. О. Крицька (Філадельфія) зачіпає до праці в ділянці суспільної опіки, п. А. Качор (Бофало) радить звернутися до шкільної влади з проханням, щоб у шкільних підручниках були подані справжні дані про Україну, О. Климишин (Дітройт) пригадує, що УКК ставить програму виховання молоді в українському дусі, а Союз Українок Америки повинен у зміслі цього рішення розгорнути працю. Коли не розв'яжемо добре виховання нашої молоді, тоді й інша наша організаційна праця піде намарне. П. М. Ясінська (Дітройт) радить, щоб кожен Відділ у своїй місцевості старався навязати звязки з американськими жіночими організаціями. П. І. Бенцаль (Нью Йорк) закликає до патріотичних почувань присутніх, які доповідниця порушила у своєму рефераті та пригадує, що ділянка суспільної опіки чекає наших рук. П. А. Сивуляк (Філадельфія) подає приклади зі свого досвіду із співпраці давніх імігранток із новими. П. О. Бойко (Філадельфія) запитує, навіщо потрібні нові жіночі організації, що поставили для таких же завдань на цьому терені. П. О. Шустакевич (Дітройт) стверджує, що стара й нова іміграція має тут саму місію, а це праця для українського народу.

Коли закінчилась дискусія (через брак часу треба було її обмежити, а то присутні були б її радо продовжували), п. О. Лотоцька привітала нових гостей, що прибули в міжчасі. Це була голова Комітету Українок Канади та містогорова Союзу Українок Канади п. Наталя Когуська і редакторка „Жіночого Світу“ п. Стефанія Бубнюк. П. голова підкреслила свою радість, що може привітати делегаток сестриних організацій на десятій конвенції США.

Слідували звіти делегаток Відділів США в числовому порядку. Відчитали: п. Марія Головей (1 Відділ, Нью Йорк), п. Анна Олійник (2 Відділ, Честер, Па.), п. Марія Демидчук (3 Відділ, Нью Йорк), п. Марія Ленчук (4 Відділ, Нью Йорк), п. Агафія Галшиш (5 Відділ, Дітройт), п. Софія Онуфрик (6 Відділ, Рочестер, Н. Й.), п. Аполонія Дзюма (8 Відділ, Бронкс), п. Наталя Мохнацька (13 Відділ, Честер, Па.) п. Олена Крицька (20 Відділ, Філадельфія), п. Анна Бодак (21 Відділ, Бруклін), п. Дарія Бурштинська (22 Відділ, Шикаго), п. Марія Ясінська (23 Відділ, Дітройт), п. Анна Гнатюк (24 Відділ, Елизабет), п. Теодозія Стельмах (26 Відділ, Гемтремк), п. Олена Гординська (28 Відділ, Ньюарк), п. Феся Сіділо (31 Відділ, Дітройт), п. Марія Береза (34 Відділ, Коговз, Н. Й.), п. Ольга Шустакевич (37 Відділ, Дітройт), п. Анна Сивуляк (41 Відділ, Філадельфія), п. Марія Демяник (42 Відділ, Філадельфія), п. Юстина Смарш (44 Відділ, Бостон), п. Юлія Буррак (46 Відділ, Філадельфія), п. Анастасія Смеречинська (47 Відділ, Рочестер, Н. Й.), п. Марія Барановська (48 Відділ, Філадельфія), п. Анна Качор (49 Відділ, Бофало), п. Марія Павлюк (55 Відділ, Рочестер, Н. Й.), п. Іванна Рожанковська (57 Відділ, Ютика, Н. Й.), п. Анна Макар (58 Відділ, Дітройт), п. Іванна Драгінда (61 Відділ, Дітройт).

Звіти дали перегляд праці Відділів за два і пів року й були між ними дуже цікаві осягн.

Увечорі відбувся бенкет, якого перебіг подамо в черговому числі.

Другий день нарад

Рано делегатки взяли участь у Богослуженнях в гр.-кат. та в правосл. церквах. Народи розпочалися о год. 10. рано. Голова зборів п. Гординська покликала до слова представників громадських установ, що зголосились із привітаними. Адвокат І. Іванчук привітав конвенцію від Централі Українського Конгресового Комітету, п. Василь Довгань від Українського Робітничого Союзу, п. Левкут від Головної Управи Українського Золотого Хреста, п. Володимир Дідик від Українського Народного Союзу, п. Чемний від „Провидіння“, панна Сірко від „Народної Помочі“, п. Квітковська від Окружньої Управи Українського Золотого Хреста і ОДВУ, п. Михальчук від Філії Українського Конгресового Комітету, п. П. Запорожець від Гетьманської Організації, п. Іваницька від Пласт-Приятю в Дітройті, п. М. Головата від Союзу Українських Купців і Промисловців у Філадельфії, п. Л. Футала від Організації Оборони Чотирьох Свобід у Дітройті, п. Білоус від Обеднання б. воєків-українців в Америці, Відділ у Дітройті.

Наспіло ще багато письмових привітів. П. Марія Демидчук відчитала ті, що були написані українською мовою. І так прислали привіт ЗУАД Комітет (екз. дир. д-р Галан), Організація Оборони Чотирьох Свобід України (голова І. Вовчук, реф. для праці жінок Ульяна Целевич), Т-во б. воєків УПА (голова Б. Крук), Обеднання Українців в Америці „Самопоміч“ (голова Ю. Ревай), „Самопоміч“ у Дітройті (голова Є. Яворівський), Українська православна Церква Св. Покрови в Дітройті (митр. прот. Ф. Білецький), „Українська Вільна Громада“ (голова Василь Довгань), Красва Пластова Старшина на ЗДА (Фалина Любінецька, містогорова), Українське Лікарське Т-во у Дітройті (д-р Софія Парфанович, голова). Слідували привіти Відділів США, що не могли прислати делегаток: 19 Відділ, Амстердам, Н. Й. (голова О. Добрянська), 22 Від., Шикаго (А. Федуняк, гол., пожертва \$25.00),

38 Відділ, Ленсінг, Миш. (Анна Наконечна, голова), 40 Відділ, Аллентовн, Па. (Параня Лаба, голова) складає 10 дол., 30 Відділ, Бетлегем, Па. (Маруненко, Олена, голова), 51 Відділ, Милвокі, Виск. (Марія Мандзелю, секретарка). За океану наспіли привіти від Об'єднання Українських Жінок у Німеччині (голова О. Павловська) та Жіночої Громади в Чіле (голова С. Ракоча).

Привітали конвенцію також визначні наші громадянки, як п. Ірина Павликовська, Євгенія Ситник і Ірина Книш із Канади. Анна Чорній із Балтімор і Марія Кукіз із Клівленд (пожертва 5 дол.). Віршований привіт прислала п. Єва Герула з Рочестер, Н. Й.

Привітальні телеграми англійською мовою відчитала Анна Олійник. Першою був привіт від „Провідниці“ (о. Вол. Білинський, голова), далше від Українсько-Американської Ліги Молоді (голова В. Бакад), від Філії Українського Конгресового Комітету в Янгставні, Огайо (Юрій Присташ, голова), від „Просвіти“ в Дітройті, від Т-ва Українських Університетських Абсолювентів у Дітройті (Г. Луцький, голова). Надіслали привіти також деякі Відділи СУА: 7 Відділ, Акрон, Огайо, 17 Відділ, Маямі, Фларіда, 24 Відділ в Елізабет, Н. Дж., (А. Гнатюк, голова), 33 Відділ у Клівленді, Огайо (п. Ставнича, голова), 44 Відділ у Бостоні, Масс. Привітали телеграмами також заслужені громадянки, як колишня голова СУА Аинета Кмець і Анастасія Зепко, секретарка 7 Відділу СУА в Акрон, Огайо.

По обідній перерві почались звіти Гол. Управи СУА. Почала їх п. Марія Голуб, культ. освітня референтка, яка з незалежних від неї причин могла прибути аж у неділю і того ж дня мусіла вертатися додому. Звіт її праці обіймав плян рефератів для Відділів та ряд статей для „Н. Ж.“. Сама вона опрацювала реферат про Н. Кобринську, О. Кобилянську, жінок у листопадовому зриві, Великодні звичаї.

Слідував звіт голови СУА, п. Олени Лотоцької, що його пере-

даємо у скороченні на ст. 3. Три містоголови (пп. Антоніна Кульчицька з Філадельфії, Катерина Пелешок із Нью Йорку, Павліна Будзол із Дітройту) зложили звіти особисто, а п. Анастасія Федуняк із Шикаго, першкоджена недугою, прислала письмовий. П. Антоніна Кульчицька заступала голову під час її виїздів із Філадельфії та допомогла перевести купно дому СУА. П. Катерина Пелешок займає в Нью Йорку відповідальне становище заступниці СУА. Обсяг її праці зясовано вже у звіті з річних зборів СУА (гл. ч. 5. „Н. Ж.“) та тепер ще очолює комітет Міжнародної Жіночої Виставки у Нью Йорку. До того нового її завдання ще повернемось. П. Павліна Будзол сповняла заступництво СУА в Дітройті і включилась у підготовку конвенції. П. Анастасія Федуняк знов доповнила, подібно, як п. Пелешок, свій цікавий звіт із річних зборів СУА, розказавши про свої нові осяги у взаєминах із американськими жіночими організаціями та жінками поневолених народів. До її звіту ще повернемось у черговому числі.

Слідують далші звіти. Рекордова секретарка Катря Ярош дала короткий огляд праці в Централі, що росте кожним днем. Вона вже думала уступити зі свого посту, бо не давала ради всім вимогам його. Та розріст нашої організації тішить її й вона рішила витривати до кінця звітного часу, щоб і свою цеглину вложити до спільної будови. Фінансова секретарка Стефанія Пушкар розгорнула образ господарки Централі. Присутні дістали перегляд кожного фонду та докладну характеристику осягів і недоліків фінансової господарки. Звіт касієрки п. Марії Бабяк доповнив цей перегляд цифровими даними. Пресова референтка Кекілія Гардецька зясувала розвій журналу „Наше Життя“ У звітному часі газета перемінилась на журнал і в наслідок того наклад поважно зріс. Проте пожертви на пресовий фонд ще незадовільні і про це треба пам'ятати при влаштуванні імпрез. Зацікавлення журналом зростає і доказом того є

навіть письма від чужих жіночих організацій, що надсилають. Звернула увагу на відбитки з журналу, — книжечки для дошкілля і куховарську книжку, що служать теж нашому жіноцтву. Звіт редакторки Лідії Бурачинської доповнив це, подаючи напрямні журналу та розвій кожної ділянки в ньому. Іванна Бенцаль реферувала міжнародні звязки і суспільну опіку, які провадила. Найважлишим моментом звязків це є взаємини з Національною Радою Жінок Америки, які п. Бенцаль піддержувала разом із головою, беручи участь у загальних зборах та сходинах цієї організації. Суспільна опіка СУА обмежувалась акцією Комітету „Мати й Дитина“ для залишенців. Референтка подала перебіг праці Комітету, ілюструючи все цифрами і звітами з місць. Слідував звіт референтки стидієнного фонду Марії Головагої. Із фонду виплачено дві стипендії молодим музичним силам. Стипендійний фонд спомогли дві жертви референтки, а саме золотий годинник та телевізія, якої розгрівка відбудеться підчас конвенції.

Звіти Головної Управи підтвердили звіт Контрольної Комісії. Іменем членів Комісії зясувала п. Марія Марусевич перебіг контролю, що відбулася кілька разів впродовж звітного часу. Вона ствердила, що господарка Централі є в зразковому порядку, книги ведені приписово і тому Контрольна Комісія ставить внесення на уділення абсолюторії.

О год. 9.30 закінчився другий день нарад.

(Докінчення буде)

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Свято Матері

З кожним роком поширюється все більше і більше культ почитання Матері не лиш в Америці, але в інших країнах, особливо в Європі. Союз Українок Америки влаштовуючи рік-річно це свято по майже всіх більших чи менших містах Америки, причинився немало до поширення пошани матері серед української громади. Це материнське

свято можна сміло сказати стало традиційним святом цієї найстаршої жіночої організації.

У Нью Йорку заходами Окружної Ради СУА відсвятковано Свято Матері в неділю 3. травня ц. р. Програма, хоч коротка, але дуже різноманітна, задоволити вповні присутню публіку. Першу частину програми виповнили майже самі діти, а це реферат до інсценізації Люби Ткачук, реферат получений із деклямаціями Оленки Богачевської, а деклямації виголосили Олег Колодій і Дарія Красовська. Тут слід згадати, що інсценізацію підготувала п. Гойдиш, а реферат і деклямації в першій частині М. Головей. Живий образ у виконанні балетної школи Валентини Переяславець зробив незвичайно гарне враження. Молодечий хор „Думка“ закінчив першу частину свята.

Другу частину свята, присвячену 20 -ій річниці голоду на Україні, розпочато сценкою з „Голодової Весни“, яку вміло опрацювала п. Гойдиш з двома дітьми. Сценка зробила своє враження. Дуже мила молоденька скрипачка Катерина Шангала з Муз. Інституту в Нью Йорку відіграла на скрипці „Сонце низенько“ (С. Людкевича) і „Сумну пісню“ (М. Лисенка) чим певно придбала розголосу не лише собі, але цілій школі, а особливо її керівникові проф. Цісікові. Реферат про часи голоду на Україні і свої особисті переживання та участь у цій великій трагедії українського народу в р. 1932-33 виголосила п. Марія Туркало. Хоч як ми вже багато читали про ті голодові роки, то реферат шановної доповідниці, переплітаний її власними споминами, як свідка очевидця, відкрив нам деякі нові речі особливо щодо голодної дитвори, яку матері з розпуки посилали до міст, щоб врятувати її життя. Чи врятували? Ми, матері, слухаючи ці страшні переживання наших матерей на Україні, боліли болючо серцем і душею над цими великими стражданнями українського народу взагалі, а матерів зокрема.

Свято дуже ефективно закінчив молодечий хор „Думка“ який також відспівав україн-

ський гимн. Присутні не щадили оплесків як хорові так і їх диригентові інж. Р. Степанякові, який своїм виступом справив таку радість усім матерям. Прип'яні була всім нам відома і люблена піяністка п. Євгенія Чапельська й Ірина Сквиртнянська. Всім учасникам програми належить від Окружної Ради СУА велика подяка.

Марія Демидчук

ЧЕСТЕР, ПА.

Свято Матері 2 Відділу

Дня 10. травня ц. р., старанням місцевого 2. Відділу СУА в Честер, відбулось в залі Українського Народного Дому „Свято Матері“

Зараз по закінченні Служби Божої в Українській Православній Церкві Преч. Діви Марії парох цієї ж церкви о. Ярош відправив папахиду за покійних матерей і виголосив проповідь нагоди того дня.

О 3-тій год. по полудні в тій же церкві відправлено Молебін до Преч. Діви Марії за здоров'я матерей, в якому крім численної участі матерей і батьків брати участь діти „Рідної Школи“ Школа існує тут при парафії, а вчителем є парох о. Ярош. Діти склали, кожне від себе, китицю квітів у стіп образу Преч. Діви Марії, під час співу „...до стіп Твого Трону всі ми припадаєм... О Матінко люба прости нам, прости“

Потім усі присутні в церкві, перейшли до Українського Народного Дому, де виконано дальші точки програми „Свята Матері“

Програму почато американським гимном, що його відспівала н. М. Пастернак при фортепіановому супроводі п. М. Вейлич. Вступне слово сказала голова 2-го Відділу СУА п. Пецюх, вияснюючи почпи та ідею „Дня Матері“ підкреслюючи нашу велику любов до нашої Батьківщини і нашу вдячність для неї як Матері всіх нас, порозкиданих по всьому світі. Щирі слова п. Пецюх, що „прийде час, що і там в Україні, вільні і вдячні своїй Матері діти, в день Свята Матері, віддадуть поклон і вдячність своїм матерям, і сво-

їй Матері — Батьківщині і Матері — Покровительці цілої України Пречистій Діви Марії“ — були нагороджені рясними оплесками присутніх.

Як дальші точки програми слідували: мішаний церковний хар, при співучасті мандолінової оркестри, під керівництвом п. О. Головацького виконав кілька пісень. Про великі заслуги матері взагалі, а особливо матері-українки, говорила в своєму рефераті п. М. Івахів.

Офіційну частину програми закінчено впровадженням на сцену найстаршої матері союзянки п. Лукецької, що репрезентувала всіх матерей тутешнього Відділу СУА і перед якою діти „Р. Ш.“ виголосили деклямації і, як вияв вдячності вручили дарунки. На закінчення цієї точки н. Пецюх, від імені Відділу СУА вручила „Мамі“ квіти і склала побажання.

Народні танки, під кер. активного, тут родженого п. Т. Торслика, сольо на фортепіані у виконанні п. Д. Барагури і оркестра під керівництвом п. О. Головацького з вокальними солями п. М. Вейлин і н. А. Пастушек, доповнили програму цього свята.

У своєму виступі парох о. Ярош підкреслив активність нашого Відділу СУА та побажав йому дальших успіхів у праці для своєї громади, для своєї прибраної батьківщини Америки і для своєї поневоленої батьківщини — України. Слово подяки за участь у святі всім активним виконавцям і присутнім гостям сказала п. Пецюх, яка і проводила святом. Свято закінчено українським національним гимном.

До вшановання того свята причинилось також і „Молоде Сестрицтво“, яке також вибрало свою „Маму“ і обдарувало її дарунком. Члени його вгостили всіх присутніх на святі, по закінченні програми кавою і домашнім печивом.

Марія Івахів

Допис про Свято Матері Укр. Жін. Секції в Лос Анджелес, Каліфорнія, появиться через брак місця в черговому числі нашого журналу.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Дня 26. квітня 1953 р. відбулися місячні сходуни 16 Відділу СУА, на яких офіційно вибрано патронкою 16 Відділу Княгиню Ольгу.

В присутності 20-ти осіб, членок Союзу Українок, відкрила сходуни голова Олена Бенцаль-Карпак спільною молитвою.

Потім вступне слово виголосила Марія Гноєва, заступниця голови, яка в своїм слові сказала про ролі жінки-героїні, жінки-підпільниці, жінки-матері, закінчуючи словами: „Слава жінкам українкам, слава Україні!“ Опісля голова Олена Бенцаль-Карпак прочитала дуже гарний і змістовний реферат про велику жіночу постать Х. століття, Княгиню Ольгу, яка була першою жінкою на княжому престолі. Рівнож згадала про ролі жінки у визвольних змаганнях.

По рефераті переведено впис нових членок до СУА, зібрано місячну вкладку, приєднано нових передплатниць для „Нашого Життя“ На закінчення офіційної частини сходуни відспівано національний гімн.

Вкінці перейдено до гарно прибраного спільного стола, де при свіжій каві і солодким мило проведено час і обговорено рівночасно плян на біжучий рік та завдання Відділу на терені Міннеаполіс. Л. Козак

МАЯМІ, ФЛА.

Свято Матері

Дня 17. травня 17 Відділ відзначив День Матері під гаслом „Поклін матерям-героїням“

Відділ звернув свою увагу на молодь, яка розпоршується й губить своє національне обличчя. Першим доказом цього намагання був виступ молодечої громадки в День Матері.

Свято розпочали молитвою, яку провів о. Смаль, гр.-кат. парох Маямі. По молитві запрошено гостей до вечері, яку смашно приготували членки Відділу пп. Вишневська, Рій, Зеп, Задайко, Магала, Наконечна, Ждан, Зибликевич, Венгльовська й інші. По вечері почалась урочиста частина, яку відкрила

голова Відділу п. Маїк коротким вступним словом. Вона зясувала ролі жінки як матері й громадянки та поінформувала присутніх про рік праці Відділу, закликаючи вступити до нього тих, що ще не належать. Із привітими з нагоди Дня Матері виступили о. Смаль, парох Маямі, п. Мимрок від Українського Клубу, п. Венгльовський від Українського Народного Союзу, п. Маїк від УКК. З рефератом на тему „День Матері — день жінки-героїні“ виступила п. Подубинська. Вона висвітлила героїчний шлях матері-українки та згадала жінок, що присвятили свою діяльність і життя Україні. Спеціально спинилась на виховній ролі матері, що формує дитвору й молодь, а з неї повинні вирости незломні борці за кращу долю нашого народу.

У другій частині програми виступила молодеча громадка. Розпочали її маршем-піснею: „Гей, там на горі Січ іде“ і збірною деклямацією „Ми, діти українські“ (Роман і Богдан Венгльовські, Ліда, Надя й Ігор Остапюки), на піяні супроводила Зоря Подубинська. Роман і Богдан Венгльовські виконали на скрипці кілька народніх і стрілецьких пісень. Слідували деклямації: Л. Остапюк — „Українська мати“ Чайки, Б. Венгльовський — „Моя мама“ Підгірянки, З. Подубинська — „Мій рідний край“ Чупринки. На закінчення програми Зоря Подубинська відіграла на піяні „Думку“ Присовського.

Треба подякувати 17 Відділові СУА, що при такому розпоршенні подбав про те, щоб перед громадочу виступили молоденькі обличчя та залунали свіжі голоси. Сподіваємось, що молодеча громадка розростеться і охопить всю молодь у Маямі, якої й так багато немає.

Присутня

ІЗ НАУКОВОГО СВІТУ

Математично природнича Секція НТШ у Нью Йорку влаштувала дня 30. травня доповідь проф. д-р Любови Зофійовської на тему: „Деякі важливі питання з ембріології квіткових рослин“.

Іванна Чорнобривець

СТРАШНА ВЕСНА

(Докінчення)

— Ось мої діти!!! Бачиш?.. — і гордо підняла голову. Одарка зааніміла, а кума раптом упала навколюшки і ревно біла поклони. Силкуючись щось дуже важне пригадати, шепотіла зчорнілими устами: „Рідна, дорога сестро, прости мені, прости!!.“

Нарешті встала, ніжно пестила деревину, що лежала поруч і лагідно заспівала, звучно торгаючи колиску:

Котику сіренький, котику біленький.
Котку волохатий, не ходи по хаті:
Не буди дитяти, дитя хоче спати...
Котик воркотати...

В хаті було напів темно. Одарка від страху зціпила зуби. Із-за спини сипало морозом. Силувалась втекти, та кума не пускала.

— Стривай, ось зараз допоможеш діти годувати, бо голодні вони... — родісно підстрибуючи, скочила в сіни і звідти поинесла горщик зі стравочу. Витягла деревяні ложки зі столу.

— Сідай кумасю, — сказала ласкаво, спокійно. — Холодець будемо їсти...

Одарка заглянула у горщик... В очах їй потемніло... Там побачила набряклі зварені дитячі вуха...

— Ой, лишенько, лишенько... — закричала не своїм голосом Одарка, вскочила в хатину і зірвала спідницю з вікна.

Пои денному світлі побачила своїх маленьких похоресників, що задубілі і посинілі вже лежали в ночвах з повідрізуваними вухами.

Одарка силою свого тұлуба виломила рчму підхиленого старого вікна і повізавши руки розбитим склом, вистрибнула в двір. Не попадаючи зуб на зуб, спотикаючись, бігла до дому, а від переляку не чула, як несамовито кричала їй услід божевільна Хведора: „Ле мої діти?.. Де мої ді-ти?.. Віддайте мені моїх дітей!..“

Проїшов тиждень. Одарчина родина доїдала останні буряки. Та бідній жінці вже і світ білий

немилий. Учора поховала Настю. Тепер голосила надриваючись нещасна мати.

— Та куди ж ти пішла, моя донечко?...

— Та передай же привіт своєму братику?...

— Та що ж я скажу твому татові?...

— Та що оповім твому дідові?...

Малих шкода, бо вже ладна Одарка на себе і руки наложити...

— Знов же діда немає, не вертаються... Не знала, де їх шукати?... Так і не попрощались з Настусею!...

Журилась, журилась молодичця, світу перед собою не бачила. Не почула, як комісія — трійка з сільради на поріг, хліба шукати прийшла.

— Признавайся, „контра“, де пшениця схована!

— Шукайте... — байдужим, тихим голосом відповіла жінка. Дивилась у вікно і не бачила, як господарювали в опустілій хаті люті напасники. Тяжкими залізними ломами довбали долівку в хаті, в сінях, лазили на горище, в повітку, ходили в садок. Не найшли.

Вернувшись у хату, гидко чвіркнув крізь зуби слину „найстарший“ і об'явив:

— Описуємо натомість хату, від нині вона переходить у священну власність радянської влади...

— Щоб до вечора „очистила“ мешкання і залишила з дітьми дворище... — додали два інші.

Ще дужче заголосила Одарка, обнімаючи перелякані діти.

* * *

Всіх, кому принесли були повістки тиждень тому, чекала ж та сама доля. З молитвою, цілюючи стіни й пороги своїх прадідівських кутків, залишали пухлі люди свої подвір'я.

Отож і Одарка вбралась сама, одягла дітей. Біла тричі земний поклін до божниці, перехристилась. Наділа на плечі торбу й, хитаючись, з дітьми вийшла з хати. У дворі не могла з місця

рушитись, немов чоботи до землі прикипіли...

Оглянула все кругом... Раптом згадала — щось забула. Лишила діти, а сама знов у хату. Під лавою на покуті чорніла купа свіжої землі, виритої сьогоднішньою „трійкою“.

Одарка нахилилась. Жадібними руками схопила жменьку, поцілувала, підняла благальний погляд на Розпяття і... зарясніли кривавими сльозами її до краю сплakanі очі...

Поспішно завязала святу землю у ганчірочку і припнула до хрестика на грудях. Як п'яна вийшла з хати, ще раз востаннє кинула поглядом на рідне подвір'я і... пішла, оглядаючись, поки виднівся гиястий клен з їхнього городчика.

* * *

В кінці села, біля кладовища, на шляху до міста, сиділо кілька родин, інші прощались з покійними. Зайшла й Одарка на цвинтар. А там „дух“ такий негарний. Сонечко пригрівало. На великих „братських“ могилах, набитих щільно мертвими взимі, тепер осідав ґрунт. Покійники лежали на півтори чверти від поверхні, ледве притрушені землею. Від ям тхнуло. Близько годі підійти!

З трудом відшукала Одарка Настусин гріб, бо за тиждень ще два великі свіжі поруч. Дивиться, аж в одному куті великої ями земля розгребана. Видно сліди собачих пазурів, подране полотно, в яке був загорнутий покійник і, о жах!... Зчорнілі ступні голих ніг стирчали на верх, два великих пальці на них поскушувані...

Сяк-так прикидавши землею ноги бідного покійника, вернулась Одарка до гурту, який відпочивав на висохлому горбку перед трудною дорогою.

* * *

Нарешті рушили. Семен і Маринка ледве перебирали ногами. Нещасна мати відстала від усіх. Шлях до міста вів повз їхнє поле. Здалека примітила Одарка, що на їхній нивці під вербою щось бовваніє. Напру-

жувала сили, щоб скорше наблизитись. Яке ж було її здивування, коли, добігши борозною до верби, вона побачила свого свекра.

Він сидів, як живий, спершись на костур обома кістлявими долонями. Ноги широко розставив, голову випнув наперед і пильно з докором вдивлявся відкритими застиглими очима на шлях, де рухались напівживі люди, покидаючи свої села, лани, хати — все.

Дід Панас наче питався: „Чого йдете у чорну безвість?“

* * *

Протоптанною польовою стежкою, поруч високого залізничого насипу, ледве пересуваючи безсилі й утомлені ноги, пленталась Одарка з двома малими дітьми. Куди її шлях? Не знала. Туди, куди й люди.

Це була черідка виснажених напівживих людських істот. — Жовті, землисто-чорні обличчя. Глибоко запалі, в декого з виразом божевілля, притухлі очі.

Так, це був грізний похід кістяків, обтяжених восковою шкірою і вбранних у латані й засмальцьовані кожушки, селянські кохти, світки...

На горі блискавкою пролітали швидкі пасажирські поїзди. Повільнішим ходом, дзвякаючи колесами об сталеві рейки, безупинно проходили важко наладовані товари.

Крізь напіввідчинені двері вагонів і на відкритих платформах бачили подорожні корови, свині, вівці, птицю. На вагонах чіткими літерами написано напрям: „Москва-Ленінград“

...Дивились, тяжко зідхали, уважно рахуючи безконечні замкнені вагони з їхнім же дорогим збіжжям, що старанно відправлялось на далеку й ситу північ.

Продовження цього нарису І. Чорнобривець появиться в черговому числі “Жіночого Світу” п.н. “В обіймах голодного міста”

ІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

Іванна Савицька: Серце. Збір-ка деклямацій на День Матері й інші врочистості в році. Филадельфія 1953. Видавництво "Америка". Оформлення Марії Морачевської. Ст. 32. Ціна 70 ц.

Перед нами чепурно видана книжечка — збірка деклямацій відомої дитячої письменниці, щирої співробітниці різних дитячих видань а зокрема дитячої сторінки "Нашого Життя".

Найкращим признанням для цієї збірки це відгуки виховниць, що "Серце" написано "з серцем". Тема матері й матері-України опрацьована дуже дбайливо для наших найменших, старшеньких, вдома, садочку чи школі. Це зроблено з великою вмністю і любовю.

Є також віршики для інших нагод — закінчення шкільного року, чи привітання єпископа, спогад про дідуся Андрея та інші. Їх небагато та слід сподіватися, що ці теми опрацює авторка в іншій збірці.

КОМІТЕТ ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ГОЛОДУ

З кінцем травня розіслав Комітет відзначення роковин голоду реферат Ліді Слобожанки п.н. "1933 рік". У ньому авторка, очевидець голоду, змалювала чітко причини голодової катастрофи, її наслідки й вибух в 1933 році. Реферат може послужити предметом сходин у жіночих організаціях. Його можуть доповнити спогади очевидців, що знайдуться в кожному нашому поселенні.

Комітет відзначення роковин голоду повідомляє, що песика В. Шпаківської "Мамо, хлібця!" написана для Свята Матері цього року, вийшла друком заходами Консistorії Української Православної Церкви в ЗДА. На днях Комітет розсилає це видання нашим жіночим центральним, а за цей дарунок складає Консistorії Української Православної Церкви в Савт Бавнд Брук щире подяку.

ВІСТІ КОМІТЕТУ „МАТИ Й ДИТИНА“

Звіт із Австрії

Австрію почали ми обділювати щойно в 1952 р. До того часу не було наліпок для Австрії та й представництво ЗУАДКомітету змінювалось. Тепер наспів перший звіт із розподілу, підписаний представником ЗУАДКомітету п. К. Джугалом. Звітує про прибуття 20 пачок із Филадельфії, виланих у квітні ц. р. Пачки були почисловані, а це улегшило перегляд їх. Із того 16 пачок було харчевих, а чотири одягові.

Розподільний комітет призначив пачки для дітей в поодиноких осередках Австрії, на відповідальність голови даної організації. Частина також припала особам, що живуть поодинокі поза таборами.

І так розділено:

Союз Українок Австрії в Зальцбургу, Розалія Бобанич, голова — 3 пачки.

Союзу Українок Австрії в Ст. Мартін, Анна Макаренко, голова — 3 пачки.

Союз Українок у Куфштайні, Наталя Радловська, голова — 2 пачки.

Коорд. Комісія в таборі Астен, Микола Гринюк, голова — 6 пачок.

Дві харчеві пачки приділено п'ятьом особам, що живуть приватно (Струтинський Тарас і Ярослав, Омельченко Параска, Бовдій Сергій і Гізе Данило).

Чотири одягові пачки припали таборові Астен, де їх розподілила Комісія з М. Гринюком на чолі.

Представник ЗУАДКомітету звертає у звіті увагу на konieczність солідно упаковувати пачки. Одна з пачок (ч. 501) прийшла напів відчинена. Картон із 10 ф. цукру був розсипаний на інші харчі, а поданих у списку 2 ф. мяса зовсім бракувало. Всі інші пачки прийшли неушкоджені. На його думку добре було б зашивати пачки, або густо обшнуровувати шнурком.

Збіркова станиця у Филадель-

фії дуже вдячна за таке точне звітлення та поради. Цікаво було б одержати також звітлення від голов Союзу Українок та коорд. комітету в Астені, як відбувся дальший розподіл.

Коміте "Мати й Дитина"

Клівленд, Огайо

Подаємо звітлення нашого "наймолодшого" збіркового пункту в Клівленді:

Збіркова станиця Комітету "Мати й Дитина" постала в нас 26. жовтня 1952 р. Від того часу переведено збірки з таким вислідом:

У листопаді і грудні 1952: 55 пачок, у тому 1085 ф. одягу й 350 ф. харчу.

У січні й лютому 1953: 25 пачок, у тому 967 ф. харчу і де-що одягу.

Для дитячого садка в Новому Ульмі вилано 350 ф. харчу, а для укр. гімназії у Мюнхені 300 ф. харчу.

У часі Великодньої збірки вилано: 59 пачок, у тому 2000 ф. харчу і 375 ф. одягу.

Оці три збірки впродовж пів року дали 135 пачок, а в тому 1460 ф. одягу, а 3967 ф. харчу.

В літньому часі станиця не думає перевести збірок, але має в пляні уладити якусь дохідову імпрезу, щоб здобути фонди. Восени знову приступимо до збірки під знаком зимо-вої допомоги залишенцям.

Михайлина Ставнича,
голова 33 Відділу СУА

У березні ц. р. виступила у Спілці Українських Науковців, Літераторів і Мистців в Буенос Айрес п. Галя Лагодинська зі споминами про Марка Черемшину. Вступну доповідь виголосив О. Сацюк.

Д-р Стефанія Жмуркевич йменована в другому семестрі 1952/53 професором університету в Оттаві. Рішенням Сенату секція українознавства стає в майбутньому академічному році частиною філософського факультету.

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Percival Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00
Замовлення приймає.

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна ..... 50 ц.
Літо ..... 70 ц.
Осінь ..... 70 ц.
Зима ..... 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

Вже появились
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят – про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА
909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE
Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.
„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.
В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada

Phone ST 4-2056

МАРІЯ ГОЛОВАТА, владителька ОДИНОКОГО УКРАЇНСЬКОГО СКЛЕПУ

де можна набути: меблі до спальні, їдальні, кухні
й гостинної; машини до прання; газові й електричні
печі; G.E. холодильні (рефриджерейтор) і інші речі
до окраси Вашого дому, а також телевізійні і радіо
апарати найкращих фірм.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ І НА ДОГІДНІ ЛЕГКІ СПЛАТИ

Склеп відкритий кожного дня від 9 ранку до 9 вечора
Вівторок і четвер від 9 ранку до 6 вечора

MARIA HOLOWATY

329 W. GIRARD AVENUE

PHILADELPHIA 23, PA.